

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatosos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillor.

Nyitási sora 40 fillor

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, augusztus 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Fogyunk, pusztulunk.**
- Bulgária a tönk szélén.**
- Harc az utolsó vércseppig.**
- Egyről-másról.** Irta: Vay Sándor gróf
- Az aradi körlevél az állami tisztviselők mozgalmához.**
- Hétszáz ezer korona a Szellők kasszájában.**
- A csódtól az — anizskártyáig.**
- Asszony könnye nélkül.**
- Halott az esküdtsek előtt.**
- Egy urinó titokzatos halála.**
- A tréfa sikerült!**
- Újabb levelek a Szelle-Kormos ügyben.**
- Makón.**
- Kivándorlások Aradmegyéből.**
- Szilágyi Dossó hagyatéka.**
- Kurtavasat a kuncutnak!**
- A honvédszeker Aradon.**
- Villámütések mindenfelé.**
- Zseniális riporterek.**
- Tárca: Vihar.** Irta: Hunyár Algernon. — **Éjjeli kép.** Irta: Krudy Gyula.
- Csarnok: Két barát.** Irta: Langenberg Miksa.
- Fordította: Ritt Gyula.

Fogyunk, pusztulunk.

Arad, augusztus 3

Egy alább közölt tudósításunkból mindenki, a ki még kételkedett benne, meggyőződhetik arról, hogy a *kivándorlás*, nem — mint eddig hirdették, — valamely szegényebb vidék túlnépesedésének korrektívuma, hanem a magyar nép életének szervezetében pusztító sorvadásos nyavalya szimptomája. Már a Dunántul, már az Alföldön is kiütött a kivándorlási járvány, és parasztságunk legegészségesebb, mun-

kabiróbb és vállalkozóbb törzsét irtja, pusztítja. Tudósítónk szerint immár Aradmegyében is megindult a kivándorlás, és a magyar Szapáryligetből ujaab 33 ember készül jobb hazában keresni a megélhetés föltételeit, miután már tavaly 25-en hagyták oda tüzhelyüket.

Unámitás volna e tünetek komolyságát tagadni, vagy annak mulékony jelentőséget tulajdonítani. Ellenkezőleg minden jel odamutat, hogy Magyarország földnépe pusztul, évről-évre szegényedik satnyul, életképebb része pedig a folyton fokozódó kivándorlások révén mind jobban és jobban ritkul. Ennek a kivándorlásnak nem a tulszaporodás az oka, mert nemcsak a felesleg, nem a zsellér-proletáriatus megy ki, hanem feles számmal birtokosok, kik ingó s ingatlanukat eladva, legnagyobb részt végkép kiválnak a nemzet testéből.

Minden arra mutat, hogy az áldott magyar föld a fölötte uralkodó álladalmi és társadalmi rend mellett, nemcsak a nép szaporulatát képtelen eltartani, de még az eddig megvolt törzset sem. Egy szóval, Magyarország földnépe visszafejlődik.

Ennek az első és legfőbb oka a magyar föld birtokolási viszonyaiban rejlik. A föld nagy része a holtkez birtokában van, vagy kötött, vagy oly latifundiumokból áll, melyek művelése és haszonélvezetéből a parasztság ki van zárva. Sőt óriási területek vannak külföldön lakó s nem magyar honos emberek birtokában, úgy, hogy e részben Magyarország az összes művelt államok között unikum és

gr. *Károlyi* Sándor is a gönci választókhoz irt legujabb levelében a részletezett programpontjai közé azt is fölvette, hogy a nem magyar honos birtokosok földeire nagyobb adót kell kivetni.

A másik főoka az, hogy ama föltételek, melyek közt a parasztközségek telepítve voltak, s melyek közt életképesekké fejlődtek, hogy azok a feltételek időnkint folyton és lényegesen változtak, anélkül, hogy egy céltudatosan és állandóan akcióban levő szociálpolitikai kormányzat a szükséges korrektívumok gyanánt szolgálható intézkedésekről gondoskodott volna. A legelő-elkülönítések, tagosítások sok helyt válságok forrását képezték; de különösen azon nagybirtokok kezelési módja, melyek azelőtt községek létrehozói és fenntartói voltak, most kizárja a nép részeseését a birtok hozományából. Így például egy szomszédos magyar község népe, melyet alig 100 éve telepített magyar lelkű főura az oláh község mellé, most Gurahonc vidékén jár napszám után, mivelhogy a német uradalmi bérlők még napszámba sem fogadják meg őket.

Más államok eféle kedvezőtlen szociális intézmények korrektívumául legalább gyarmatokat szereznek és a megélhetést kereső népnek ott nyujtanak új hazát és új otthonot. De hát hol vagyunk mi ettől? Nagy hatalmat játszunk, úgy reprezentálunk, úgy rendezzük be költségesen házunk táját s még csak egy talpalatnyi földet sem tudunk szerezni a kenyeret, munkát kereső szukkreszcenciának. Gyarmatosított, telepített igenis itthon nem ám

TÁRCA.

Vihar.

Irta: Hunyár Algernon.

(Kbéd után. Világos. nappali szoba az utcára.)

Sándor 26 éves.

Magda 20 éves.

Magda: (Keréveten ül és mélyen elmerülve olvas. Kívül halk kopogás. Önfeledten:) Szabad!

Sándor: (ragyogó arccal): Csókolom a kezét. Valjon melyik szellemóriást tanulmányozza? (Kezet fog Magdával, ki ülve marad.) Hm, kényelmes ma nagyon. Máskor fel szokott kelni és ma... Ugy látszik, rossz órában találok.

Magda: (Óriási zavarban van, féltéken, aggodva körültekint:) Izé... szemrehányását máskor visszaadnám, de a mostani viszonyok... (Furcsán mosolyog.)

Sándor: Nos, ez a felelet, melyet nem is feleletnek szánt, a mostani viszonyok közt is elég éles. De hagyjuk ezt. Egy örömhirt hozok. Magda, (Önelégülten mosolyog.) Azt hiszem, nem fog haragudni, a mért (hangsúlylyal) kedvenc olvasmányban háborgatni bátorodom.

Magda: (zavartan.) Tudja Sándor, hogy én a maga csipős megjegyzéseihez hozzá vagyok szokva, s nem csinállok belőle kazust. (Habozva.) De engedje kijelentem, hogy örömhire a mos-

tani viszonyok között talán nem is okoz örömet, mert őszintén szólva...

Sándor: (epésen.) Őszintén szólva maga kiállhatatlan ma.

Magda: (hevesen.) Uh nem, Sándor. De... Talán később megérti... Most, tudja bosszantó! (Reználtan.) Mondja el hát az örömhirt, Sándor.

Sándor: Szeszélyes, mint egy princeszsz. (Magda tiltakozó mozdulatot tesz.) Soh'se fáradjon, leszámoltam evvel a körülménnyel már. Maga engem cinikusnak tart s tudja, hogy a gavallériák nagy megerőltetésembe kerülnek. Ezeket az én nagy elhatározásaimat aztán ilyen csufondáros, kicsinylő módon akarja a közönséges utszéli léhaságra devalválni. Ha virágot nozok, arról beszél, hogy volt egy udvarlója, aki mindennap elhalmozta csokrokkal. Pedig tudja, hogy nehéz küzdelembe kerül, míg rászánom magamat erre a lecsépt banalitásra. Ha nehéz fej-törés után egy bókot mondok, gunyosan elneveti magát és ezt mondja: „Ennek ugyan megadta.” Ha más léha, üres semmi ségeket mond, órákig mulat rajta és szellemesnek, ötletesnek találja.

Magda: (indulatosan.) Hová beszél, Sándor, legyen esze. Most nem magyarázhatok meg semmit, mert... Maga egészen kijön a sodrából, pedig olyan semmiség, a mit most nem magyarázhatok meg. Elégedjen meg avval...

Sándor: Mit, semmiség? Megelégedjem av-

val, hogy ő nagyságának nem méltóztatik jó kedvében lenni? En meg nyeljem a mérget, a miért kedves menyasszonyom udvarlásom iránt már nem fogékony. Bezzeg ezelőtt, míg nem volt jogcime a duzzadásra, szeszélyre.

Magda: (hevesen.) Ne sértegessen! Nem vagyok köteles a maga intoleranciáját tagni.

Sándor: (keserűen.) Látja, ezt a hungnemet jobban kezeli. Jobban is szeretek így beszélni magával. En azért jövök ide, hogy meglepjem egy örömhirtrel s maga becsapja előttem az ajtót. Mondja meg, hogy mivel érdemeltem meg ezt a bánásmódot magától.

Magda: (érzékenyen) Lássá Sándor, maga jó fiu. De nagyon türelmetlen. En tulajdonképen azt akarom mondani, hogy az örömhirt ma most ebben az órában valami miatt nem talál visszhangra, de holnap nagyon fogok örülni és ígérem, hogy holnap a nyakába fogok borulni, csak ma, most ne kívánja. De mondja el már az örömhirt.

Sándor: (tündöve.) Erthetetlen. Nem tudom, meg találom-e a rejtély kulcsát, de egyelőre tulteszem magamat rajta. Elmondok hát, hogy mivel akartam meglepni. Emlékszik, mikor egyszer sétaközben látott egy szép almás szürkét. Ragyogott a szeme, szemének minden sugara azt, mondta, hogy szeretné ezt a pompás lovat.

Magda: (sugárzó arccal.) Oh, emlékszem, gyönyörű állat volt. Ugy futott, mint a szélvész, (tűzzel.) Szeretnék vele vágatni a rónán,

az atyáskodó kormány, hanem a jövedelmi fokozásán fáradozó — *kincstár*. Mi itt Aradmegyében évtizedeken át állandó tanulni lehettünk ezen telepítések *sikereinek*; el lehet róluk mondani a latin közmondást, hogy az orvos szer gonoszabb a betegségnél. Ennek a félszeg eljárásnak leg-eklatánsabb példája a fennforgó eset, midőn *egy olyan községből kezdenek csapatostól kivándorolni a lakosok, melyet 28 évvel ezelőtt telepített a kincstár.*

Valamint hogy az olyan szervezet, melyből hiányzik az életfenntartás ösztöne, bomlásnak indul, úgy a magyar nép is a dolgok rendje szerint szükségképpen pusztul, miután kormányzatának politikájából elejétől fogva hiányzott és hiányzik a *magyar elem megerősítésére, a magyar nép terjeszkedésének lehetővé tételére szolgáló nemzeties irányzat.* Hogy mennyire nem volt fogékony e nagy nemzeti érdek iránt például az ugynevezett Tisza-kormány sem, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy e kormány eladta jóformán az összes óriási fekvőségeket, melyek az állam tulajdonát képezik, s melyek magukban elegendők lettek volna a most már súlyos szociális betegséggé fajult parasztkérdést hosszú időre megoldani.

Természetesen azt is csak úgy, ha észszerűen fogtak volna hozzá. A telepítést vagy elegendő erővel és tőkével rendelkező gazdákkal kell megcsinálni, a mi biztos sikert ígér, vagy — ha ez úgy történik, mint az eddigi telepítésekénél elv és rendszer volt — akkor a vagyontalan, földhöz ragadt elepezt az államnak mindenképen támogatnia kell, nem pedig mint vállalkozó féllal, velők földzuszorát üzni és idők folytán földjüket, házukat pár élelmesebb sorsosuk vagy résen levő vállalkozó által összevásároltatni.

Es így vagyunk most is és így leszünk ezután is; komoly és alapos intézkedésekre való kezdeményezéseket nem látunk. Mert a földművelési miniszterium szűk keretében megkockáztatott kísérletezéseket alapos és megfelelő akciónak nem tekinthetjük. Csupán csak egy szomorú tanúságát konstatáljuk benne a magyar kormányzatok tervszerűtlen és céltudatlan politikájának, midőn látjuk, hogy a telepítésekhez való földet a földművelésügyi

miniszter morzsánként drága pénzen veszi, míg pár évtizeddel azelőtt a pénzügyminiszter úgy, a hogy vették, tömegestül eladta.

POLITIKAI HIREK.

A karlsbadi beszéd. Általános feltűnést kelt Szilágyi Dezsőnek egy felköszöntője, melyet halála előtt pár nappal Karlsbadban mondott. A lakomát, mely a különös felköszöntő elmondására alkalmul szolgált, Szilágyi Dezső Darányi miniszter tiszteletére adta s azon — mint a *Fővárosi Tudósító* közli — résztvettek a többek közt Daniel Gábor, a képviselőház alelnöke, Harkányi Frigyes báró, Ludvig Gyula főrendiházi tagok, Bedő Albert, Sámuel Lázár, Szerb György és Münnich Aurél orsz. képviselők. Az ebéd végével — a nevezett könyvatos feljegyzése szerint — általános figyelem között állott föl Szilágyi Dezső és hosszabb beszéd keretében fejtette ki jövődó politikai terveit. Majd abbéli aggodalmát fejezte ki, hogy Széll Kálmán politikai megatartása nem felel meg minden tekintetben az ő várakozásának s ha az új parlament megalakulásakor azt fogja látni, hogy az igazi liberális politikák ak nincsenek kellő biztosítéka, mely — ugymond — az országnak ereje, „*ugy én és barátaim s azok, a kik eddig velem voltak s a kik még követni fognak, kiválunk a mai szabadelvű pártból és egy olyan liberális pártot fogunk alakítani, melyre még ellenségünk sem fo.hatja rá a kétszínűséget. Én — mondá Szilágyi Dezső — liberális férfiúnak tartom Széll Kálmánt, de csak saját egyéniségét illetőleg, mert politikája félszeg liberálisizmus, melylyel saját magát soká föntartani képes nem lesz, a miről a közel jövőben mindnyájatok meggyőződést fogtok szerezni.*” Ezek voltak nagyjában Szilágyi Dezső utolsó politikai kijelentései.

Bulgária a tönk szélén.

(Tüntetés a hármasszövetség ellen.)

Arad, augusztus 3.

Alig néhány hete annak, hogy Mihajloviics Sándor orosz nagyherceg egy orosz flottillával meglátogatta a várnai és burgasi bolgár kikötőket s már újabb orosz flotta látogatás hírére hozza egy Szófiából érkezett távirat. Hír szerint ugyanis egy orosz hajóraj e hó 4-én *Hildebrandt* altengernagy parancsnoksága alatt Várnába érkezik, a hol *Karavelov, Száráfov* és *Papriko* miniszterek fogják fogadni.

Ennek a flotta látogatásnak is úgy, mint Mihajloviics Sándor látogatásának is érdekes előzménye van.

Az anyagi tönk szélén álló Bulgária ugyan-

is, mint köztudomásu, nem kapott kölcsönt sehol egész Európában s már hónapok óta állandóan fenyegette a pénzügyi katasztrófa. *Ferdinánd* fejedelem panaszkodott e tekintetben az orosz udvarnak is, a mely úgy sietett a megszorult Bulgária segítségére, hogy a francia külügyminiszterium utján egy franciaországi bankszövetségtől *száz millió frank* kölcsönt eszközölt ki.

A feltételek, a melyek mellett a bolgár kormány a kölcsönt felvette, világosan jelzik, hogy Bulgária immár csak protektora jóvoltából és csak *uzsorakamat mellett köthette meg a kölcsönt.* A franciák megigérték a kölcsönt, ha a cár félre nem ismerhető módon fogja megpecsételni a bolgár-orosz szövetséget.

Oroszország elfogadta a komikus szerepet, hogy Bulgáriának megszereztesse a kölcsönt és több befolyást biztosítson magának Bulgária ügyei elintézésé körül, de óvatos volt eljárásában s jellemző ravaszsgal kikerülte még annak látszatát is, mintha a közvetítéssel politikát csinálna. Igaza volt Mihajloviics nagyhercegnek, mikor a „*Ratiszlav*” hajón adott ebéden kijelentette, hogy várnai látogatásának mélyebben nyuló politikai jelentősége nincs. A nagyherceg kijelentéséből kitűnik most, hogy az orosz diplomácia már felvilágosította az európai diplomatákat utazásának rendeltetéséről.

A dolog jelentősége azonban abban kulminál, hogy a franciák éppen Mihajloviics látogatását akarták politikai demonstrációvá felfujni. Hogy ez nem igen sikerült, igazolják a francia lapok, a melyek hideg tartózkodással kommentálták Mihajloviics várnai látogatását.

A franciák ugyanis olyan tüntetést akarnának kéz alatt rendezni a *hármasszövetség ellen*, a mely komoly aggodalomba ejtené a szövetség tagjait s melynek hatása növelné a francia-orosz szövetség tekintélyét.

A politikai sakkhuzás mellett a franciák gondoskodtak arról, hogy pénzüg biztosítva legyen Bulgáriában. Azért kikötötték, hogy: Bulgária fizessen 5 százalékos kamatot és száz frankos kötvényeit 81 frankos kibocsátási áron helyezze el a francia pénzügyi piacon. Bulgária kizárólagosan állami dohány monopóliumának jövedelmét megfelelő arányban lekötí és ennek az intézkedésnek a végrehajtását egy francia felügyelő és ellenőrző bizottság viszi keresztül. Az állami dohány monopólium felett felügyelő francia bizottság ellenőrzési jogait a kölcsönadó bankesoport kereskedelmi ügyeinek

a szél elmaradna mögöttem, mint egy béna koldus.

Sándor: Nos, édes gyermek, a ló az enyém és a — magáé. Megvettem. Ha kíváncsi rá, a mi bizonyos, tegyen egy pár lépést és nézzen ki az ablakon, ott áll a Ráró, a maga hátszóva.

Magda: (Fel akar ugrani, de vérvörös arccal vissza hanyatlik.) Nem nézem meg, Sándor. Nem azért, — mintha nem lennék rá kíváncsi, de...

Sándor: (bámulva.) „De” is van?

Magda: (szégyenkezve.) No igen, de ezt csak máskor mondhatom el.

Sándor: (idegesen.) Engedje meg de ma érthetetlen. Az előbb kerekén kijelenti, hogy örömbírem nem fogja megörvendeztetni, most meg egyszerre nem kíváncsi a lóra, melyről csak az imént is oly elragadtatással beszélt. Ugy látom, valami játékot folytat velem, melylyel célja van. Hát ha az a kíváncsága, nyíltan beszélhetünk.

Magda: Sándor, vigyázzon a szavaira.

Sándor: Volt időm megrágni minden szavamot. Azt hiszem, nem is kell bizonyítgatnom, hogy a maga viselkedése cseppet sem konvencionális, és hogy minden szava, minden ötlete kiszámított, tervszerű. Ha, hogy így mondjam, kiakarja ugratni a bokorból a vadat, nos ezt el érte. Kiugrottam. Eég világosan tudtomra adta, hogy nem szeret. (Reszketeg hangon.) Tud-

ja, tisztelt Nagysád, hogy a formák embere vagyok, és nem szeretem a cikornyát. Ha az a kíváncsága, legyen. Ön nem akar a feleségem lenni s ez nekem elég. Le fogom vonni azokat az általánosan ismert konzekvenciákat. Ha úgy tetszik, ne tekintsen többé völegényének.

Magda: (zokog.) Ne tovább, Sándor!

Sándor: De tovább is van. En mindig igyekeztem Önt megismertetni azokkal a rossz tulajdonságaimmal, melyek miatt életem az én oldalom mellett esetleg türethetlenné vált volna. Tettem azért, hogy később szemrehányás ne érjen. Látja hogy komolyan fogtam fel a dolgot. De hogy Ön ilyen kicsinyes, mondhatnám, ildomtalan uton mutasson ajtót, ezt nem vártam.

Magda: (Felugrik. Csörrenés hallatszik, és a szőnyegen víztócsa keletkezik. Látható lesz a kicsiny mosdótál, majd Magda piciny rózsás lábai. Magda sirva borul a keretvételre. Zokogó hangon.) Sándor, ... maga ... rettenetes ... Mért ... is jött ilyen ... órában ... Nem tehettem róla ...

Sándor: (villámzó szemekkel.) Mit? Magda! (Kacag.) Tehát ezért volt olyan furcsa. Ezért nem akart felkelni, mikor jöttem, és az ablakhoz menni. (Hevesen csókolja Magda kezét.) Edes, bocsásson meg. Gonosz voltam. De mért nem szólt?

Magda: (mosolyogva, szemében könyök ülnök.)

Hiszem nem tudtam, hogy ez lesz belőle és csak szórakozásból mondtam, hogy „szabad.” De ugye Sándor, nem beszél többet kiszámított, tervszerű ötletekről?

Sándor: (meggyőződéssel) Nem.

Éjjeli kép.

Írta: Krudy Gyula.

Még azután is a folyóparton laktunk, hogy atyánkat eltemettük. (Kis fiú voltam, de mindenre emlékszem.) Persze különösen megváltozott minden. A szobákban — főként abban a szobában, ahol a szoba közepén álló ágyban ő meghalt — sajátságos szag volt. Beomlott sirok körül érezni olyan szagot, amilyen e házunkban volt. Az ablakok folyton nyitva voltak és a folyó (tavasz volt) susogott a vízbehajló fák alatt, de a susogása rémületes volt. Éjjel a padláson dörömbözött valaki és a kutya folyvást keservesen vonított, az ajtókat kaparván.

Messzire nem volt emberi lak, éppen azért költöztünk ide beteg atyánkkal, a kinek mérhetetlenül sok levegő, magány és nyugalom kellett. Csak levegőt, levegőt akart, — de mindig kevesebbet kapott. Azon a délután hó esett, mikor a zordon idegen átkelt a befagyott folyón. Öreg dajkánk mesélte a temetés után, hogy fekete köpenyeges vándorlót látott ólalkodni akkor a ház körül, kenyeret és szállást

lebonyolításával kapcsolatosan Szalonikiben gyakorolja.

A bolgár kormány ezt az utolsó záradékot nem igen volt hajlandó elfogadni, mert attól félt, hogy eljárása precedensül fog szolgálni más, a jövőben megkötendő kölcsönök lebonyolításánál is. Oroszország azonban erkölcsi szavatosságot vállalt e szempontból s megnyugtatta a fejedelemséget azzal, hogy *soha nem fogja hagyni, hogy idegenek martaléka legyen.* A bolgár államférfiak erősen tiltakoztak a kölcsönnek ilyen súlyos feltételek mellett való kontraktálása ellen. Oroszország végcélja az, hogy a balkáni szláv államok teljesen elnyomorodjanak, hogy így állandóan protekciójára legyenek utalva. Bulgáriával szemben Oroszország terveit illetőleg sikeresen operált, az orosz befolyás érvényesült s Bulgária a mostani kölcsön felvételének feltételeit még számos éveken keresztül fogja érezni. Ezt a meggyőződést vallják Bulgária ama fiai is, a kik szemeiket nem mindig orosz vízzel mossák, hanem látják a végbe menő eseményeket is.

Ezért jellemző az a Szófiából ma váratlanul érkezett hivatalos távirat, hogy a bolgár minisztertanács eddig még nem hozott végleges határozatot a kölcsönre vonatkozólag.

TÁVIRATOK.

Az oroszországi bankbukás.

Jekaterinoszláv, aug. 2. A megbukott kereskedelmi bank igazgatótanácsának három tagját, továbbá a bank könyvelőjét és pénztárnokát letartóztatták. Az igazgatótanácsnak egyik tagja megszökött.

Választás Poroszországban.

Duisburg, aug. 3. A duisburgi választókerületben, a melyet eddig *Möller* kereskedelmi miniszter képviselt a birodalomgyűlésen, a tegnapi időközi választáson *Beumer* (nemzeti szabadelvű) 53.334 szavazatot és *Rintelen* (centrum) 27.728 szavazatot kapott. 1905 szavazata érvénytelen volt.

Harc az utolsó vércseppig.

(A hír háború harmadik száka.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 3.

A párisi „Figaro” *Krüger* elnökkel folytatott beszélgetést közöl, a melyben *Krüger* kijelentette, hogy egyetlen lépést sem tett valamely közbenjárás érdekében. Az ilyen közbenjárásnak — mondotta egyebek között — magától kell jönnie. Tisztességes béke kötésére vonatkozó ajánlatát sem fogja még egyszer ismételni. *A burok csak akkor teszik le a fegyvert, ha biztosítják függetlenségüket.* Nem akarnak protektorátust és készek minden pénzáldozatra. Szabadságukat nem fogják eladni.

Az angol alsóház mai ülésén a gyarmatügyi költségvetés folytatolagos tárgyalása során *Campbell-Bannermann* több kérdést intéz a kormányhoz a mostani dél-afrikai helyzetre vonatkozólag. Rosszálja azt a rendszert, hogy az országot pusztítják és a menekülők számára táborokat állítanak. Katonai szempontból talán sokat lehetne felhozni e mellett a rendszer mellett, de politikai szempontból az ilyen eljárás elítélendő, mert a burok között kiolthatatlan gyűlöletet kelt.

Chamberlain gyarmatügyi miniszter azt válaszolja, hogy a menekülők számára való táborok létesítése humánus rendszabály. A mi a pusztítást illeti, természetes, hogy az angolok nem hagyhatnák hátra készleteket, a melyek azután a burok kezébe eshetnek. A háború most a harmadik stádiumba lépett, a rablás és a büntettek stádiumába. (Ellentmondás az irek részéről.) A burok hadviselésének ez a változása szükségessé tette, hogy Anglia hadműveleteiben és a még harcban álló burokkal szemben való magatartásában is változás történjék. Az ellenséges haderő átlag 2000 emberrel csökken havonként, de ha az ellenséges csapatok száma most aránylag kicsiny is, mégis sok angol katonaságra van szükség a nyílt ország oltalmára. Az ezer számmra létesített őrházak és az így alakított védőkerületek annyira beváltak, hogy a kormány azt hiszi s ebben *Roberts* és *Kitchener* is igazat adnak neki, hogy a téli hadjárat befejeztével, vagy szeptember végén a csapatoknak nagy részét vissza lehet küldeni hazájukba. Ostobaság békealkudoásokról beszélni, ha a harcban álló burok egyet sem fogadnak el azokból a feltételekből, a melyeket Anglia nekik tesz. Az ellenség azt mondja, hogy a háborúnak döntő háborúnak kell lennie. Az angol kormánynak is ez a nézete. A buroknak felajánlott békefeltételeket visszavonta ugyan a kormány, de ha a háború be lesz fejezve, az ország bizonyára támogatni fogja a kormányt, ha nagylelkű feltételeket szab.

Az európai közvélemény a mely más néze-

ten volt és nem rokonszenvezett Angliával, úgy nyilatkozott, hogy a most visszavont békefeltételek nagylelkűek voltak. Most a békekötés kezdeményezését gyöngeségnek magyaráznák és a kormányól teszi, ha erélyesebben jár el a harcban álló burok ellen, hogy az ellenségeskedésnek véget vessen. A fokföldi helyzet nem megnyugtató, mert nyers bandák portyáznak ott, mint *Milner* mondotta. (Ellentmondás az irek részéről) Nagy nyersségre vall, ha *Kruitzinger* azzal fenyegetőzik, hogy minden akár fegyveres, akár fegyvertelen kaffert agyonlövet. A kormányt nem lehet visszariasztani attól, hogy alkalomadtán benszülött csapatokat használjon valamely háborúban, föltéve természetesen, hogy a civilizált hadviselés szokásai-val megegyezően harcolnak és hogy birt tisztek felügyelete alatt állanak.

Mac Neill az kérdezi, hogy használnának-e például indiai csapatokat Európában is.

Chamberlain azt válaszolja, hogy ez is megtörténhetik.

Dillon az irek zajos helyeslése mellett közbekiált: *Ez botrány!*

Chamberlain végül még egyszer rátér *Kruitzinger* fenyegetéseire és azt mondja, hogy a kormány utasította *Kitchnert*, figyelmeztesse *Kruitzinger*t, hogy olyan tettek, a minőkkel fenyegetőzött s a minőket a yeomanry és a benszülött lövészek ellen elkövettek, ellenkeznek a civilizált nemzetek hadi szokásaival és hogy azokat, a kik ilyen tettet elkövetnek, vagy arra felhatalmazást adnak, hadi törvényszék elé állítják és ha a tett rája bizonyul, halállal fogják büntetni. (Helyeslés a kormányteljes, mint most a miniszter azt hiszi, hogy a háborúval járó pusztításokat hamarosan jóvá fogják tehetni és ha Transzvál jövődöbeli kormánya mérsékelt, bölcs, és igazságos lesz, el fognak tűnni s fajgyűlölet okai.

Chamberlain beszédét gyakran szakították félbe az irek.

Hebhouse törlést indítványoz a költségvetésben.

Gray (liberális imperialista) *Chamberlain* beszédének hangját kritizálja és sürgősen szükségesnek tartja, hogy Angliában megegyezzenek a dél-afrikai viszonyok főszempontjaira nézve, nehogy a faji ellentétek még inkább kiélesedjenek. Ő is úgy vélekedik, hogy a békének egyetlen akadály a buroknak az a kivánsága, hogy teljes függetlenségüket megtartsák, a mi lehetetlen. *A kormánynak minden erejét meg kell feszítenie, hogy a háborút folytathassa.* (Helyeslés a kormánypárton, ellentmondások az irek részéről.)

Redmond John helyteleníti azt a hangot, a melyen *Gray* beszélt és reméli, hogy a burok ellentállása erősbödni fog.

Hebhcusenak azt az indítványát, hogy a költségvetésben egy tételt töröljenek, 154 szavazattal 70 ellenében elvetették.

kért, de ugyan be lehet-e bocsájtani oly házba vándorlót, ahol nagy beteg küzködik az utolsó percekért?

Tebát éjjel egy kis szobában aludtunk valamennyien, azután — összebujtunk mint megremült madarak — és olyan nagy csönd volt körülöttünk, mintha már mi is meghaltunk volna rég. Valaki sóhajtott néha álmában, — aztán újra csend lett. Azt hiszem, hogy mindnyájan a havas temetővel álmodtunk, ahol most ő lakik — a szigorú, nagy és boldogtalan ember. A földet rákaparták és többé senki se látta arcát, amit sárgára füstölte be a halál és gyönyörű nagy szeméit becsukta.

Egy éjjel, amint a kis szobában összebujva aludtunk, — hátul a házban, távol azon szobától, hol az ő ágya még mindig a közepén állott a felhasított inggel és összegyűrt takaróval — lépések hallatszottak a folyosón. Kop-kop-kop. Nehéz fáradt lépések mentek az ablak alatt, — épen mint az ő lépései.

Öreg dajkákn nyavalyásan zokogott.

— A gyönyörű kis bálí cipőit húztam lábára, mert az anyáknak a bálí cipőit adtam fel utóljára.

Am anyáknak nem ismertük s így soha se féltünk tőle.

A lépések közeledtek — távolodtak.

— Vajjon mit akar? — susogta a dajka.

— Keresztet adtam a kezébe, olvasót csavar-

tam csuklójára, habár kálomisták vagyunk. Mit akarhat tehát?

De mozdulni senki se mert. A bátyám már nagy diák fiu volt és ismerte a pesti kávéházakat is, de csak a vadász sipkáját szorongatta.

— A kutya is hallgat — mormogta a dajka. — Bizonyosan ő az, hisz idegent megugatna...

A lépések nem hallatszottak, de az öreg dajka még mindig beszélt:

— Tudom már mit akar. Azt az arany-medáliont akarja, amit mindig a mellén viselt. Istenem, istenem, mért nem is adtam vele a sirba? ... De isten ő szent felsége megbocsátja az én kivánságomat: nem tehettem róla, nem, nem. ... Azt a medáliont mindig a mellén viselte, de soha fel nem nyitotta. Mikor megfürösztöttem és szép haját pubára fésültem és bajuszát beillatoztam, amint szerette életében, levettém a medáliont és felnyitottam, ő, isten bűnül ne vegye.

Egy asszony képe volt benne és az asszony én voltam...

A lépések most haragosan dobogtak végig a folyosón. Erzsóknak mintha sip lett volna a torkában, úgy lélekedett. Valaki mintha az ajtó próbalta volna, de az ajtó be volt csukva.

A dajka vacogó foggal rebegte:

— Beeresztem. Hadd öljön meg, hadd vigyen magával. Én vagyok a bűnös és az elvetemedett. Mig fiatal voltam és szép voltam,

csak mindig nevetgéltem, csak mindig bolondoztam.

Poklra való az én sötét lelkem. De ti ne haragudjatok rám, édes gyermekeim, öreg dajkátok mindig szeretett benneteket. Téged, Lajos szoptatott, nem volt édes anyád, téged Gyurica tenyerén hordozott... Megyek már, megyek.

Ott van a diófa szekrényben a második fiókban egy sárga skatulya alatt, ki akartam venni és a kis Jézus lábára akasztani, de ő érte jött, odaadom.

A vén dajka meztelen lábaival suso ró, halk lépésekkel ment az ajtó felé. Abban a percben, mikor felnyitotta az ajtót, isszonyu dördülés halatszott a kis szobában. Gyurica elsütötte a vadász puskát, a plafonba eresztve a serétet.

A dördülés után rohanó lépések hallatszottak. A nyitott ajtón át benézett a csillagsugáros tavaszi éjszaka. Erzsók nem volt sehol. De nemsokára előkerült. Lihegett és zavarosan dadogta:

— Szürben volt s csónakon ment a vizen.

Másnap csendőrlégények jártak arra, akik csufondárosan nevettek Erzsók elbeszélésére. De estefelé vasraverve hoztak át egy halászt a tulsó partról.

A medáliont is megtalálták és benne az édesanyánk arcképet.

Egyről-másról.

(Morganatikus házasságok. — Asszony a trónon. — Károly főherceg. — Régi és új utazások. — Királyunkról.)

Az Aradi Közlöny száamár írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, augusztus 3.

Az országot gyermekkoruktól fogva legjobban ismerik József főherceg gyermekei. Ezek kivétel nélkül mind magyar földön születtek. Az uralkodóház most élő nemzedéke közül még Frigyes főherceg lányai ismerik leginkább hazánkat, a kik már több ízben a Tátrában nyaraltak. Most fogja megismerni a leendő magyar király.

A míg a korona várományosa utazgat nálunk, addig a konopisti kastély ablakát megkopogtatta a gólya. Kis főhercegnőt tett le a csipkés, selymes bölcsőbe és ezuttal nagy diplomatának bizonyult a hosszú csőrű madár. Nagy zürzavarnak, esetleges torzsalkodásnak vette elejét talán, hogy nem fiut hozott, fiut, ki már születésekor arra lett volna praedestinálva, hogy ne legyen szerepe a világhistóriában. A leánynak ellenben erre úgy sem kell aspirálnia.

Mióta a Habsburgok uralkodnak, egyedül Mária-Terézia került a trónra. Ellenben volt elég morganatikus házasság és morganatikus gyermek a családban. Így morganatikus házasságot kötött János főherceg, II. Lipót császárnak egyik fia, ki Pochl postamesternek Anna nevű leányát vette nőül. Ebből az összeköttetésből származnak a Meran grófok. A törzs máig is virágzik Stajersországnak, a főherceg és neje pedig ott nyugosznak Rottenstein várához közel, szízes mauzoleumban.

Ugyancsak egy új nemzetség származott a Mária-Lujza főhercegnő és Neiperg Adám gróf házasságából. Ezek a Montenuovok.

Henrik-főherceg és Hoffmann nevű színésznő leánya a mai Campofornia hercegné. Erneszt főhercegnek Skublics Laurával kötött házasságát csak nem régen szellőztették a lapok.

Ferenc-Ferdinand főherceg leányának születésében még van egy nevezetes tünet is. Minden családban akkor örülnek többé-kevésbé igazán, ha az első gyermek fiú. A konopisti kastélyban épen ellenkezőleg történt. Ferenc-Ferdinand főherceg szíve valósággal megkönyebbült, mikor a tudós asszony kijelentette, hogy: leány! Ezuttal elmaradt az obligát csak és az őszinte örömben nem vegyült ürom.

A nagy forróságról beszél ma mindenki. Arról a gyilkos hőségről, mely az ország egyik legnagyobb fiát, Szilágyi Dezsőt is megölte. Árnyékban 31 foknál nagyobb meleg van falun az árnyékos kertben is, mit szenvedhetnek még a boldogtalan budapestiek, a kik valósággal reggeltől estig gőzfürdőt vesznek. Ebben a nagy hőségben utazza be az országot Károly főherceg, a leendő magyar király. A főrendek, a nép mindenütt örömmel üdvözlük s különösen nagy fényvel fogadta Debrecen, a melyet valamikor az ország szívének neveztek eleink.

Mig olvastam a nagy fogadtatásról, régi irások, följegyzések között keresgettem, a melyekből világosan kitűnik, hogy már hajdan is bejárták a főhercegek Magyarországot. II. József császár volt az első, a ki unokaöccsét, a későbbi Ferenc császárt ilyenforma tanulmány-utrá küldte.

Ferenc főherceg azonban leginkább Budán és Pesten időzött. Pesten is lakott az akkor igen előkelő Hét választó fejedelem címerű vendégfogadóban. Innen azután az alvidéken keresztül, egyenesen a belgrádi táborba sietett a korona várományosa.

Nagy kényelmetlenséggel járt még akkor az utazgatás. Hol fulasztó porfelhő, hol feneketlen sár gátolta a haladást. Így volt ez még kilenczvenkét esztendő előtt is, mikor a fiatal József főherceg utazta be az országot. Julius 15-én indult el a palatinus Budáról Szapáry János gróf főudvarmester és Cziráky Antal gróf helytartósági tanácsos társaságában. Nagy kerülőt tettek, végig menve az alföldön, Debreczen, Nagy-Károly és Szatmáron át Julius 22-én értek Máramaros-Szigetre. Debreczenben időzött a nádor legtöbbször. Itt is fogadták legfényesebben. A hortobágyi pusztának Madaras felé eső végén Szombati István díszes küldöttség élén várta a nádort, a nemes város nevében invitálva őt meg vendégül. Különösen Szabolcsból, de más megyékből is sok uri rendek érkeztek a palatinus udvarlására. Ezeket a város megvendégelte.

József főherceg Semsey András personálisnak balmaz-ujvárosi Hodáj nevezetű tanyáján ebédelt s mielőtt bement volna Debreczenbe, megnézte Böszörmény és Nánás városokat is. Julius 18-án ment be a nádor Debreczenbe. A hadházi határnál Simonffy Sámuel szenátor fogadta s ékes és hosszú latin oratioja után nyalka formaruhás banderium kísérete be az alföld nagy metropolisába. A Péterfia kapunál a Fehér ló vendégfogadóig diákok és céhbeli mesteremberek állottak sorfalat, a Piacz-utcát pedig lombokkal, virágfűzerekkel átfont diadalkapu ékesítette. Pazargazdagsággal állította ki nagy ebédjét a város, melyet Julius 18-án adott a Fő-Vendég tiszteletére. Ebéd után a város főbb épületeit látogatta meg a fiatal palatinus, de legjobban mulatott a debreczeni törzsgyökeres polgárság bálján. Ezt is a Fehér lóban rendezték és igazi magyaros izü vigadozást mutattak be. A zárt közönségre azonban nagyon sokat adtak és mint a régi irás mondja, külön nyomtatott Billétákkal lehetett csak bejuni.

Most uralkodó királyunk I. Ferencz József még főherceg korában szintén beutazta az országot s különösen a Balaton bűbájosságai nyerték meg tetszését. Emlékezetes volt sümegi látogatása Ferencz Józsefnek, a hol a Himfy-daloknak már akkor agg költője, Kisfaludy Sándor üdvözölte. Rudolf trónörökös mint gyermek hazánk fővárosát kivéve, nem igen járt az országban. Az akkori politikai konstellációk nem voltak erre alkalmasok.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Kurucfurfang, népszínmű.
Este: Tót legény Amerikában, bohózat.
Hétfő: Szünet.
Kedd: San-Toy, operette. Kovács Mihály vendégfelleptével.
Szerda: Szép Helena, operette. Kovács Mihály vendégfelleptével.
Csütörtök: A tánc. Az Urania tudományos színház előadása.
Péntek: Szünet.
Szombat: Modell, operette.

A nyári színház megnyitása.

— Diszeloadás. —

A nyári szünetnek is vége szakadt. A társulat hat heti pihenés után ismét megkezdte működését ujult erővel, frissült kedvvel és erősebb ambícióval. Hogy ez a nyugalom, ez a pihenés jól eshetett színészeinknek, azt csak az tudja méltányolni, aki tudja, hogy mily testet és lelket ők munkát végeznek nálunk a színészek, akiket az örökös próbákkal, a folytonos játszással ugyszólván agyon gyötörnek.

Jól esett a pihenés a közönségnek is, amely a hosszú színidény alatt türelmének, elnézésének annyi nehéz próbáját állta ki. Csak-hogy ugy látszott a mai megnyitó előadáson, hogy a közönségnek még nem volt elég a pihenés. Sokakat nem láttunk még ma a színházban, pedig tekintve, hogy az előadás az

aradi Kossuth-szobor alap javára tartatott, ugy lett volna helyes, hogy a társadalom minden rétege adjon találkozózt a színházban egymásnak. Ezt megkövetelte volna a hazafias cél. Amde ez a körülmény nem von le semmit a közönségünk e tekintetbeni érdeméből, mert az bizonyos és mindenkor beigazolt tény, hogy áldozatkészsége mindenkor megnyilatkozott, ha oly célról volt szó, mint minő a Kossuth-szobor megalkotása.

Ha tehát mégis aránylag kevesen jöttek el a mai diszeloadásra, annak másban rejlik az oka. A kánikulában egyrészt, másrészt pedig abban a hirben, mely társulatunk minőségéről oly sokat beszélt a mult idényben. Egyszóval hiányzik a vonzerő és azt nem pótolja a műsor, ha még oly kiváló az.

Az előadás előtt a zenekar ünnepi nyitányt játszott Békési karnagy vezénylete mellett. Ezt követte Farkas Ferenc „Kossuth Lajos emlékezete” című költeménye, melyet Palágyi szavalt. A költemény igen szép gondolatokat tartalmaz, sok érzés és még több hazafiság hangzik ki belőle. A közönség zajosan megtapsolta a szerzőt és Palágyit.

Az aradi dalárda énekelte ezután a Szózatot és a waggongyári dalkör a Hymnust. A közönség állva hallgatta meg édes-bus nemzeti dalainkat. Adalárda és a dalkör nagy precizitással énekelte és lelkesítőleg, gyujtólag hatott a közönségre. Ezután az aradi Kossuth-szobor élőképet mutatták be.

A társulat Vahot Imre Budavár bevétele 1849-ben című történelmi színművet adta elő. A darabban sokszor nyílt alkalom a hazafias tüntetésre és a közönség minden egyes alkalmat felhasználta arra, hogy zajos éljenzésnek adjon kifejezést. A szereplők közül első sorban kivált Polgár, kinek Pummer Jeremiása azt igazolta, hogy a legkisebb részletekig értelemmel dolgozza ki szerepeit. A női szerepekben Menszáros Margit, Komlósi Ilonka és Tomcsányi Russi tűntek ki. Elismerést érdemelnek Palágyi, egy kisebb szerepben pedig Fenyéri.

A csoportozatok kissé szegényesnek látszóttak, de emelte bennünk a nemzeti büszkeséget, mert ha látjuk azt, hogy Mátyás király várát, az ő Budát az ellenség kezéből kivette nyolc szál honvéd, ez oly siker, minőhöz hasonlót a mythologiai Herkules sem tud felmutatni.

Carolus.

* Kovács Mihály Aradon. A Népszínház kiváló komikusa hétfőn délben érkezik Aradra s még aznap részt vesz San-Toy és Szép Heléna próbában. Kovács Mihály két legjobb szerepét játsza Csulit és Menelaust.

* Tót legény Amerikában. A nyári színház kasszadarabja Papanek Dani mulattatja vasárnap este a közönséget. A darabot egy évi pihentetés után most elevenítik föl s Polgár rendező számos új ötlettel és hatásos betétszámmal tarkítja az előadást. A szereposztás a következő: Papanek Dani Polgár, Mariska Tomcsányi Russi, Mókus Irma Felhő Rózsi, Vadas Árkosy, Mandelblüch Szadai, Sára Tolnayné, Panyóka Fenyéri, Milka Mányai Aranka. Jelentősebb szerepet játszanak még Komlósy Ilka, Palágyi László, Mezey, Cakó.

* A Model. A nyáriszínház nagyszerű operettjét, a Model-t szombaton mutatják be a nyári színházban. A darabból már az összpróbákat tartják teljes zenekar- és diszlettel. Az ujdonság a szezon vonzó darabja lesz, új diszletek és ruhák készültek rá: számos élőkép és tánc élénkíti a rendkívül mulattató szerepet. A címszerepet Felhő Rózsi játsza, kinek a Kis szökevény óta ilyen hálás és hatásos szerepe nem volt. Szereplőtársa Rubos Árpád lesz, a ki egy ujságkihordó rikkancsot ad. Tomcsányi, Mányay, Tolnayné, Polgár, Árkosy, Nemes, Boda játszanak még a Modelben. Suppé bájos zenéjű operettjét Békési karnagy tanította be és Rubos Árpád rendezte.

* Kurucfurfang. Vasárnap délután leszállított helyárrakkal Bokor népszerű darabja, a Kurucfurfang kerül színre, régi szereposztás szerint. A Kurucfurfang tavaly nyáron került először színre a nyári színházban s azóta valahányszor műsorra került, mindig nagyszámú közönséget vonzott. A Ku-

rucfufang ez idényben először ment délutáni előadásban.

* **Az Uránia.** A budapesti tudományos színház csütörtökön mutatja be Aradon *Pekár Gyula* és *Kern Aurél* nagyhatású ujdonságát, a *Tánc*-ot. Az előadásban 200 képet és 26 mozgó fényképet mutatnak be.

* **Beregi Oszkár a Vigszínházban.** *Gál Gyula* tudvalevőleg a Vigszínházból elszerződött a Nemzeti színházba. *Gál Gyula* szerepkörén ketten fognak megosztani. *Pethes Imre* és állítólag *Beregi Oszkár*, akit a Vigszínház igazgatósága már szerződött volna. *Pethes* kedvéért előfoglalják adni „*Cyano de Bergarec*“-ot is, amelynek megszerzésére vonatkozólag most folynak a tárgyalások.

* **Krecsányi Ignác** jelenlegi szintársulatától *Tövölgyi Margit*, mint már irtuk, Kolozsvárra szerződött. Elmenőben van a társulattól *Anday Blanka* primadonna is, akivel *Krecsányi* fiúmei diadalait aratta s aki *Zilahy Gyulához* fog szerződni az esetben, ha az aradi színházat megkapja. Ujabb hír, hogy *Kápolnay Juliska* szende és *Keszler Ede* hőszerelemes Kassára szerződtek. *Krecsányi* hír szerint *Tövölgyi Margit* helyét *Hadrík Annával* tölti be, akit a jövő évre szerződtelett *Makó* társulatához. Ugyanezen társulattól szerződte *Krecsányi Mihályi* tenoristát is. Eszerint *Krecsányi*tól megválk *Bejcy* tenorista is.

Az aradi körlevél

az állami tisztviselők mozgalmához.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Az állami tisztviselők mozgalmának már is megvan egy jelentékeny sikere: az, hogy helyzetük javításának kérdése iránt fölkelteni és biztosítani tudták az egész vonalon a közvélemény rokonszenves érdeklődését.

Ez az érdeklődés szilárd, biztos alapot teremt a tisztviselők akciója számára. De egyuttal inti őket arra is, hogy eljárásukban, igényeikben méltányosak, mértékletesek legyenek. Ha már maga az ország akarja, hogy tisztviselői jobb helyzetbe jussanak, ez a körülmény tetemesen szaporítja a kedvező esélyeket és egyengeti az utat a végcél felé. Nem szükséges, mint az egy másik helyen történt, harcias kedvet mutatni és oly tulzott követelésekkel előállni, amilyeneket az elnyomatás, a tökéletes bizonytalanság izgató érzése szokott suggerálni. Megnyervén az országos rokonszenvet, a tisztviselőknek fölösleges átengedni magukat a nyugtalanság hevületeinek.

De hát a tisztviselők többsége nem is tévedt erre az utra. Az országiszerte alakult bizottságok nagyobb része eléggé számol a tényleges helyzettel, az ország pénzügyi viszonyaival és igényeit ezekhez szabja. A budapesti kongresszus pedig kétségkívül ilyen irányban fogja véglegesen megállapítani az állami tisztviselőkar jogos kívánságait.

Az állami tisztviselők országos mozgalmának aradi és uj-aradi bizottsága nevében *Ribiczey Ferenc* kir. törvényszéki bíró és *Keller Izsó* kir. főmérnök, mint az intéző bizottság elnökei, *Pókász Imre* állami tanítóképző intézeti tanár, az intéző bizottság igazgatója és *Jakabffy István* kincstári jószágigazgatósági számellenőr, bizottsági jegyző ma küldötte szét az ország összes állami tisztviselőihez az alábbi újabb körlevelét, mely a tárgyalásokat bizonyára a leghelyezőbb mederbe tereli:

A budapesti kongresszust előkészítő bizottság által kidolgozandó memorandumtervezetbe az aradi intéző bizottság a következő 12 pontot kívánja fölvetetni:

1. A m. kir. állami tisztviselők fizetése az osztrák állami tisztviselők fizetésével, — lakpénze pedig a katonai lakpénzzel legyen egyenlő.

2. Az állami tisztviselők javadalmazásának a *szolgálati évek arányában* való emelkedése minden eshetőség ellen biztosítottassék.

3. A fokozatos előléptetés legvégső határa *öt év* legyen és az előléptetésre nézve az előadás ne képezzen akadályt.

4. Az állami tisztviselők köteles szolgálati ideje *30 év* legyen.

5. Az *özvegyi nyugdíj* és árván maradt gyermekek nevelési pótléka fölemeltessék és a nevelési pótlék már egy gyermek után is járjon.

6. A *temetkezési járulék* a nőtlen tisztviselők után is kiadassék.

7. A tisztviselők mindenkor fizetési osztályuknak megfelelő *napi- és fuvardíjt* kapjanak, vagyis az 1896. évi min. tan. szabályzat 17. és 27. szakasza törlendő.

8. A kinevezés folytán beálló áthelyezés esetére is érvényben legyen a hivatkozott min. tan. szabályzat 40. szakasza, vagyis a kinevezés esetére is megkapja a tisztviselő az *átköltözködési illetményeket*.

9. A pénzkezeléssel megbízott tisztviselők a *tiszti biztosítékok* letételének kötelezettsége alul fölmentessenek.

10. Az állami tisztviselőknek minden évben négy, illetőleg *hat heti szabadság* törvényileg biztosítottassék és a *vasárnapi munkaszünet* reájuk is kiterjesszék.

11. Sürgősen alkottassék megfelelő *szolgálati pragmatika*.

12. Az állami tisztviselők mindenütt hassanak oda, hogy a képviselő-jelöltek vegyék föl programjukba a fentebbi pontokban felsorolt kívánalmak megvalósítását.

Mivel a bizottság abban a meggyőződésben van, hogy ugy a bevezető sorokat, mint az egyes pontok részletes indokolását a kongresszust előkészítő bizottság fogja végezni: fölöslegesnek tart minden hosszabb bevezést és indokolást.

Hétszázezer korona a Szelleék kasszáiban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

A mai nap esemény volt a *Szelle*-csődügy történetében. Ma fejezték be ugy a pótleltározást a bíróság kiküldöttéi, mint *Bedő Árpád* dr. rendőrfogalmazó a nyomozást a *Szelle* ellen csalárd bukás miatt indított pörben.

A pótleltározás is, a nyomozás is hosszas és fáradalmas volt. A *Szelle*-csődügynek ezek a kinövései némi veszedelemmel is jártak, mert *Szelle*, kinek ármányos keze mindenhová eljut, bizonyosan nem jó szemmel nézte ezeket a dolgokat, melyek az ő teljes vagyoni és erkölcsi csődjét jelentik. *Szelle* az ilyennél kisebb keletlenlégekért is bosszút forralt, s hogy most, ezekben az ő teljes vesztét jelentő ügyekben csöndesen tudott viselkedni, csak annak tulajdonítható, hogy *Szelle* belátta, hogy ő nem az a rettegett, félelmetes potentát többé, mint azelőtt, s megtörte az a tudat, hogy akadtak egyes emberek, kik ő vele, a hatalmas kényurral is ép ugy mertek bánni, mint más közönséges halandóval.

(685,634 korona.)

Ez a horribilis szám a pótleltározás eredményét jelenti. A *Szelle* kasszáiban ugyanis, melyeket *Kertész* csödtömeggondnok ezelőtt egy hónappal nagy furfanggal a hitelezők általános örömeire elszállított *685,635 korona 53 fillér*, tehát csaknem hétszázezer korona értéket talált a pótleltározó bizottság.

A pótleltározást ma fejezték be s ennyi a végleges eredmény. Ebben a nagy összegben sok olyan tétel szerepel ugyan, melyeket *Szelle* nem ismer el követelésnek. Dacára ennek, ha le is számítjuk azokat a tételeket, melyeket *Szelle* kétesse akar tenni, még mindig olyan tekintélyes összeg maradna, mely teljesen fedezné a hitelezők követelését. De ez termé-

zetesen csak a *Szelle*-féle kombináció alapján volna így. Jogászemereknek azonban az a felfogásuk, hogy *Szelle* kifogásai csak arravalók, hogy a csődügyet összebogozzák és nehézséget okozzanak a gyors lebonyolítás elé. *Szelle*nek valószínűleg nincs inyére ez a gyors munka, mert most nincs annyi pénze, hogy az összes hitelezőket kielégítse, ha a csődügy azonban elhúzódna hosszúra, *Szelle* tudna magának annyi pénzt összeszerezni, hogy neje, *Fischer Margit*, kifizesse az összes követeléseket.

(A leltár.)

Itt közöljük azt a kimutatást, melyet *Kertész* dr. ma átadott *Bedő Árpád* dr.-nak és mely részletesen közli azokat az értékpapirokat, melyeket *Szelle* kasszáiban találtak.

Leltár-kimutatás.

	Korona
271 db váltóban	588512.68
Betéti könyv	11860.—
Betéti könyv <i>Fischer M.</i>	52.74
Készpénz	50.20
Apróság	78.55
Ház (vételár)	800.—
2 db lövöldei részvény	280.—
1 kötelezvény	60.—
1 elismervény	400.—
1 nyilatkozat	43314.36
19 váltó összeg kitüntetés nélkül	600.—
Váltóbiztosíték	
1 nyilatkozat	
7 biztosítási kötvény	39626.—
Összesen	685634.53

(A nyomozás.)

A *Szelle* csődügyéből kifolyólag annak idején, mikor *Szelle* ellen megnyílt a csőd, hivatalból megindult a bűnvizsgálat *csalárdbukás* büntette miatt. Ez történt még azelőtt, hogy *Kertész* magához vitette azokat a veszedelmes kasszákat. A nyomozást a rendőrség indította meg s annak vezetésével *Bedő Árpád* dr. volt megbízva.

Már ez az előleges vizsgálat is temérdek terhelő adatot hozott felszínre arra nézve, hogy *Szelle* már az első foglalás elől sokat elrejtett. *Szelle* József már az első pótleltározás nélkül is a vádlottak padjára került volna. A pótleltározás pedig oly világos, tiszta képét adja a *Szelle* bűnös manipulációinak, hogy jogászemerek komoly véleménye szerint *Szelle* fölött ez alkalommal föltétlenül ítéletet fognak mondani *csalárd bukás* büntette miatt. Ez az ítélet pedig annál szigorubb lesz, mert *Szelle* vagyonának csak eltűnő kis részét bocsátotta a követelések fedezésére *Kertész* dr. rendelkezésére.

A nyomozást ma fejezte be *Bedő Árpád* fogalmazó s ennek utolsó aktusa volt *Kertész Miksa* kihallgatása. Erről a kihallgatásról 6 ivre terjedő jegyzőkönyvet vett fel *Bedő*. *Kertész* kihallgatása nemcsak megerősítette a nyomozás eddigi adatait, hanem azokat ujakkal is kiegészítette.

A rendőrség *hétfőn* teszi át az iratokat az aradi kir. ügyészséghez, mely indítványozni fogja a vizsgálatot. A vizsgálat során ki fogják hallgatni a szakértőket, helyszíni szemlét fognak tartani stb.

Ennek a bűnpörnek avégtárgyalása érdekes és tanulságos lesz, mert *Szelle* József itt teljes meztelenségében fog a közönségnek bemutatkozni.

(*Szelle* butorainak árverése.)

Említettük, hogy *Szelle*, illetve *Szelle*né butoraira árverés van kitűzve: *Kertész* dr. a város azon intézkedése ellen, hogy a butorokat a saját hatáskörében adó fejében elárvereztetni, előterjesztéssel élt. Ily módon az árverés ügye az aradi pénzügyigazgatósághoz került. A tanácsma a következő végzést hozta ez ügyben:

Végső.

Szelle Józsefné szül. Fischer Margit ellen a B. közadó főkönyv 388 tételén 1025 korona 28 fillér közadó, továbbá az aradi és különböző idegen m. kir. adóhivatalok által C. 36 és következő tétel számok alatt nyilvántartott 8484 korona 78 fillér illeték és a városi átírási díj főkönyv 800/901 447/900 és 24/901 tételai alatt összesen 804 korona 92 fillér átírási díj hátralék biztosítása és kielégítésére befoglalt ingóságokra f. évi július 31-ére kitűzött árverés megsemmisítése végett a v. b. Szelle József csódtömeggondnoka dr. Kertész Miksa által benyújtott előterjesztést illetékes elbírálás végett a m. kir. pénzügyigazgatósághoz felterjesztani rendeljük.

Erről Kertész Miksa dr. csódtömeggondnokot, a végrehajtást szanvedett és az adó ügyosztályt azzal értesítjük, hogy a f. évi július hó 31-ére kitűzött árverést a szerzett zálogjogok ópságban tartása mellett mindaddig függőben tartjuk, a míg a beadott előterjesztés felett az arra illetékes hatóság határozatot hozand.

Arad szab. kir. város tanácsának 1901 évi augusztus hó 3-án tartott üléséből.

Kiadta

Marossy s. k.

l. ügyvez.

Megírtuk azt is, s itt ismétljük, hogy Kertész a butorokat a járásbíró útján el fogja szállíttatni a Szelle lakásáról.

Az ingatlan megítámadási perben augusztus 22-ére van kitűzve a perfelvétel.

(Beszélgetés egyik áldozattal.)

Lapunk egyik barátja beszélgetett egy Kuvín községbeli szegény földművelő emberrel. Ez a szerencsétlen ember annak idején Szelle ügyvédi segítségét vette igénybe valami peres dolgában s azóta az aránylag vagyonos ember tönkrement vagyoniilag, erkölcsileg, de testileg is, mert a sir szélén áll s elméjét a paralízis környékezi. Mindezt pedig Szelle József ügyvédnek köszönheti, aki egy peres ügyét vállalta el.

A kuvíni ember a következőket mondotta az ő bajáról:

— Ezelőtt 8 évvel Szelle József ügyvédhez fordultam egy peres ügyemben, mivel azt hallottam, hogy az ügyvéd ur igen jól tud adósságokat behajtani. Megbíztam tehát, hogy 160 forintnyi követelést hajtson be egyik adóssamtól. Fivéremmel együtt birtunk egy ingatlant, mely kissé meg volt terhelve. Fivérem adósság részét kifizettem és a birtoknak fivéremet illető része az enyém lett. Szelle azonban a 160 forintot nem hajtotta be, hanem a helyett én fizettem Szellének 300 forintot perköltséget, Szelle azonban evvel nem elégedett meg, hanem perköltségek címen beperelt engem, a saját felét. Uram, volt nekem egy 4000 forintot mindenkor megőrző gazdaságom. Minden vagyonom a világon. Három kis gyermekemnek a jövőben kenyere. Uram, Szelle ezt az én vagyonomat azok miatt, az általa kifundált perköltségek miatt elárvereztette 1200 forintért. Kihuzta a fejem a földi az utolsó párnát. De ez nem minden, az én 4000 forintos birtokomért a múlt héten fizetett ki a radnai adóhivatal 68 forint 60 krajcárt.

Ez Uram, még a kisebb baj lett volna. De ez az anyagi csapás, melybe a leketlen ügyvéd, egy mindenki által rettegett ur kapzsisága folytán jutottunk, nem maradt következők nélkül.

Felcsésem, nem tudta elviselni a rettenetes csapást és az árverés után két hét múlva megőrült. Egy hétre rá meg is halt.

Uram, engem az öngyilkosságtól csak az tart vissza, hogy három kis gyermekem van, kiknek apjuk halála után nem maradna betévként falatjuk . . .

Ime, ez is egy fotográfiája Szellének. Csak hogy az ilyen esetek Szelle praksisában nem állanak egyedül. Szelle Józsefnek nem egy ilyen áldozata van.

A kuvíni szegény ember, mint értesülünk Márta Sándor dr. lippai ügyvédet bízta meg, hogy ügyében lépéseket tegyen.

MULATSÁGOK.

A honvédszenekar Aradon.

— Hangverseny a ligetben és a Kass-vendéglőben. —

Arad, augusztus 3.

A szegedi 5-ik számú honvédgyalogezred zenekara, mely a múlt hónapban Aradon már hangversenyt rendezett, holnap vasárnap ismét városunkba érkezik. Az aradi dalegylet ugyanis, felbuzdulva a múlt hangverseny sikerén, újból lehozatta a zenekart, mely ezúttal nem a Baross-parkban, hanem délután a városligetben fog sétahangversenyt rendezni.

Ugyanekkor a dalegylet baba-versenyt rendez a kiserdőben, ahol a legszebb két babyt a rendezőség két hajás-babával jutalmazza meg. A honvédszenekart, amely délután fuvós-hangszerekkel játszik, Kerner Jenő, a fons karmester, személyesen vezeti.

Este a Kass-féle vendéglőben a dalegylet is részt vesz a hangversenyben énekszámával. Az esti hangversenyre a rendező egyesület az alábbi meghívót adta ki:

Az aradi dalegylet e hó 4. és 5-én: vasárnap és hétfőn este, a Kass-féle vendéglőben a szegedi honvédszenekar közreműködésével hangversenyt tart, melyre tisztelettel meghívja Nikolets Döme elnök, Söfaió György igazgató, Jód Béla alelnök, Schleifert Antal karmester. Belépti díj: személyenként 60 fillér (30 kr.) Kezdeté 8 és fél óraker.

A honvédszenekar úgy a délutáni, mint az esti hangversenyre a legváltozatosabb programot állította össze. A délutáni hangversenyen a zenekar ugyanazon darabokat játsza, amelyeket a makói kiállítás megnyitásának napján ott előadott. Este pedig a vonós-hangverseny kebelében a honvédek cigányzenekara is játszik.

(—) A MAV. altisztikör bálja. Az államvasutak aradi altisztjeinek köre ma éjjel sikerült táncmulatságot rendezett a városligeti vendéglő nagytornaságban. A táncot, mely hajnalig tartott, hangverseny előzte meg, melynek minden egyes számát szereplőkkel együtt bő tapsban részesítette a közönség. A mulatságon a következők voltak jelen:

Asszonyok: Takács Istvánné, Nagy Sándorné, Tóth Lajosné, Pasztircsák I-né (Uj-Szent-Anna), Csatlós Sándorné, Zöldy Róbertné, Várnai Lajosné, Bácskai Dánielné, Horváth Antalné, Vitkay Jánosné, Sopronyi Antalné, Szónyi Mihályné, Barna Péterné, Kövesdi Gyuláné, Vohlgemuth Sándorné stb.

Leányok: Pápai Ilona, Pasztircsák Ilona (Uj-Szent-Anna), Takács Etelka, Udvardy Anuška, Bruckner Mariska, Kőpecy növ. (Lippa), Tóth Gizella, Zöldy Szilárdka, Neudenberg növ., Bácskai Berta, Pika Róza, Vitkay Emma, Sopronyi növ., Jasper növ., Tóth Mariska, Cakó növ., Szónyi Józsa, Ugray Mariska Kun-Szent-Marton), Hoo Mariska stb.

(—) A szekelyek mulatsága. Az aradi szekely-asztaltársaság holnap vasárnap este 8 óraker tartja a Vadember kerthelyiségében részben a Kossuth-szobor alap javára műkedvelői elhatalással egybekötött táncmulatságát, melyre Arad hazafias polgárait és az asztaltársaságok tagjait tekintetel a jótékony célra ez uton is meghívja a rendezőbizottság. A színi előadás kezdete 8 óraker: Belépti-díj az előadás és táncvigalomra személyjegy 80 fillér, családjegy 2 korona, felülfizetők köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Az előadás műsora a következő: Megjöttök a hussárok idylikus vigjáték 1 felvonásban. Irtá: Lampérth Géza. Rendező: Nadas Gyula. A színdarab előadásában részt vesznek: Rác Miklós, Fogarasi Gyula, Csutak János, Nyegre Vincéné, Nadas Gyuláné, Imre Dániel, Nadas Gyula. Ezt követi: „Citera egy-velég” előadja: Benkő Laura. Pohár-köszöntő

Kossuth Lajos születésének 80 éves évfordulója alkalmából. Sikernek kell lenni vigjáték 1. felvonásban. Irtá: Maineux Emil. Fordította: Császár Miklós. Rendező: Nadas Gyula. Szereplők: Nadas Gyula, Nadas Gyuláné, Rác Miklós, Imre Dániel.

(—) Az uj-aradi kereskedő ifjuság augusztus hó 10-én a „Szöllő”-höz címzett vendéglő kerthelyiségében Táncpróbát tart, egybekötve fényes táncestélylyel. A zenét Gyurkovits András aradi zenekara szolgáltatja. Kedvezőtlen idő esetén a táncpróba augusztus hó 17-én tartatik meg.

A csódtól az — anzikszkártyáig.

(Amerikába szökött kereskedők.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3

Két év előtt a nagyváradi Lévay-palotában fényes, elegáns divatúru üzletet nyitott egy mulatós fiatal kereskedő. Nagy aranyos betűk hirdették a bolt homlokán, hogy az üzlet Haraszi Viktoré, aki csakhamar egyik legismertebb alakja lett nem a kereskedő világnak, hanem a város éjszakai életének. A ragyogó üzlet, amelyet 80.000 korona értékű teljeseen hitellebe vásárolt áruval rakott tele, szépen virágzott az első időkben s ezért nem okozott különös feltűnést a pazar pezsögzés, hazard kártyázás, orfeumi mulatozás, aminek Haraszi Viktor volt a gáláns hőse.

Viharos tivornyákban ismerkedett meg a gavallér kereskedő Fehér Emmillel. Édesanyja: özvegy Fehér Izraelné főrfi szabó üzletének volt a vezetője az elegáns fiatalember, aki úgy, mint a barátja, zajos dőzsölések forgatagában élt. Együtt szórták a pénzt bizalmas szeparék asztala mellett, együtt törték a fejüket apróbb-nagyobb kalandokon, amik nem ritkán végződtek a kihágási bíró előtt. A két barát nagy szeretetben forrott össze s ugyyszólván egymás kiegészítőjévé vált idők során.

A duhaj lumpolásoknak azonban néhány hónap múlva igen furcsa dolog vetett véget. Haraszi Viktor nagy üvegablakos boltját bezárták és a végrehajtó hivatalos pecsétet ütött az ajtóra. A fényes üzlet csödbe került és pedig bűnös csödbe, aminek következeképp a rendőrség letartóztatla Haraszi Viktort. A letört bonviván egyenesen az orfeumi divák ölelő karja közül jutott az ügyészszéki fogház szomorú czellájába, de már harmadnap szabadjára bocsátották, mert a vétkecs bukás dolgában megindított vizsgálat rendjén a fogoly lakásán hatezer korona készpénzt találtak, ami az aktívák jelentékeny gyarapodását jelentette, bár a hitelezők óriási veszteségét igen kis mértékben pótolhatta ez az összeg. A vizsgálat folyt tovább s a szabadlábba bocsátott Haraszi rendőri felügyelet alá helyezték. El is utazott Nagyváradról Lengyel Imre szatmári kereskedőnél kapott alkalmazást.

A katasztrófa után nem sok időre Fehér Emil szökéséről írtak a lapok. A fiatalember pénzzé tette anyja üzletének egész berendezését, bezsebelte a özég követeléseit és Amerikába hajózott. Nem sok szó esett róla, hacsak az éjjeli mulatóhelyeken nem emlegették. Annál inkább itt maradt a híre Haraszi Viktornak, akinek a bűnügye mindjohban megérett a főtárgyalásra. A kir. törvényszék fel is szólította, hogy tudassa tartózkodási helyét, de Szatmáron nem találták, mire nyomozó levelet adtak ki ellene. Mikor a körözés megjelent, Haraszi Romániából írt levelet, bejelentve tartózkodását. Nemsokára kitűzték azután a főtárgyalást, amelyen nem jelent meg. A nyomozás kétségtele-nül kiderítette, hogy Amerikába szökött.

Most azután hír jött a két jómadárról. Newyorkból írtak levelet egy nagyváradi főpü-

cérnek, akinek együtt néhány száz forinttal tartoznak a finom gavallérok. Megírták, hogy társas üzletük van, *képes levelezőlap nagykereskedésük*, az amerikai Egyesült Államok fővárosában nagyszerű üzletük, melyet a St.-Patrick székesegyház szomszédságában levő Brjandt-parkban nyitottak. A levél, melyet Harasztí írt s a melyen az üzleti helyiség ékes rajza fölött a *Charastí & Fehér* fölírás d. szlik, egyik részében ezt a biztatást rejti:

— Egészen nyugodt lehet. Az üzletnek most nincs szezonja, de mihelyt jobban megy, eszünkbe fog jutni maga és tudni fogjuk a kötelességünket. Mit csinálnak a váradi ismerősök?

Vajjon a többi hitelezők is várhatják-e a szezon jobbra fordulását, külön kérdés. Nagyon valószínű, hogy a derék uraknak sokkal jobb dolga van, semhogy eszükbe jussanak azok, akiknek a könyvében keresztül van huzva a nevük.

Asszony könnye nélkül.

— Szilágyi Dezső temetőéhez. —

Arad, augusztus 3.

Eltemették a nagy embert. Miniszterek, főpapok, tábornokok és más nagyurak kísérték a koporsóját. Lehajtott fővel, véges-végig gyalogszerrel mentek a halottas kocsi nyomában az egész hosszú uton a gyászpompás ravatalos-csarnoktól, ki a messze temetőig, hol szomorú fűzek ágait hőlíngatja a szellő, ha az egész ut mentén gyászlobogók hosszú sora intette feleje az utolsó üdvözlést, harangok szüntelen bugása zúgta feleje az utolsó búcsusztót és a sokaság véghetetlen táncá tapasztotta rája megriadt, elboruló szemét. A díszirnak kicsiny hant-domborulata fölé valóágos babérhegység horult. Mennyi babér! és mégis kevés ilyen nagyság méltó megkoszoruzására. Miniszteri beszéddel, főpapi búcsuztatóval, gyászt kongató harangzúgással, babérdők pompájával — úgy temették el a nagy embert.

Amerre elhaladt ez a maga egyszerűségében megdöbbentően komor gyászmenet, az emberek lelkébe belemarkolt valami döbbenetes érzet. A nagyság zordonságának érzése. Amerre elhaladt a menet, áhítatos sugár-bugás kelt a nyomában. Szent tisztellett mutattak rá az országos nevű emberek sűrű soraira, a férfiakra, kiknek kezében a mai Magyarország sorsa s akik ott mentek a koporsó mögött, lehajtott fővel, szótlanul, gyalog az egész hosszú uton. A nagyság lenyűgöző érzése nehezedett az emberek lelkére, nézve ezt az impozánsan komor gyászmenetet. A gyásznak zordon nagy pompájával, úgy temették el a nagy embert.

Csupa áhítat, csupa komorság, csupa megrendültség, csupa impozáns, nagy méret, amit feloldani vigasztaló megnyíltásban nem fakadt — egyetlen szerelmes asszonyi könnyesepp sem . . .

Volt, van vagy lesz mindnyájunknak olyan valakije, akinél ott van a lelkünk jobbik fele, akinek napsugaras arca szemünk elé varázsolódik, ha munkába elmerülve egy percre felpillantunk, akihez elszáll gondolatunk, ha közel, ha messze van tőlünk, aki bensőbb életünket, lelki énlünket betölti varázssal, akiért egymagáért tesszünk valójában mindent, akinek szeméből minden dísánál, kitüntetésnél melegebb elismerés sugárzik ránk. Valaki, aki többet adhat mindenkinek másnál, aki még halóporunkban is a gyászpompá minden fényességénél nagyobbat adhat: a maga égő, sirató könyűlt. Volt, van vagy lesz mindnyájunknak ilyen valakije.

A nagy embernek nem volt. A magasságokat kutatta az ő szeme és nem ért rá, hogy a női lélek intim mélységébe elmerüljön. Hó borítja a kimagasló bére-óriást, még magányos fény sem koronázza. Dalos madár szava felhőkösorústa magasságába föl nem hatol. Csak a szélvészek csatáz-

nak ott s ő állja a csatát rendületlenül, komoran, fenségesen. S ha földindulás egyszer ledönti onnan a magasságából: félelmetes bámulattal sereglenek köréje és megriadt lelkekre valami döbbenetes áhítat nehezedik.

Miniszteri beszéddel, főpapi búcsuztatóval, gyászt kongató harangszóval, zordon pompával, de — szerelmes asszonyi könny nélkül . . . úgy temették el a nagy embert . . .

A tréfa sikerült!

(Történet egy fürdőhelyről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Egy csehországi fürdőhelyen egy történet-kérdő beszélnek mely amilyen vígan indult, olyan szomorúan fejeződött be. Az eset a végzetes tréfák közül való, miknek a következését sohasem látja előre a vidám tréfálkozó.

Marienbadban fürdőzik egy L. nevű ur-asszony *Elza* nevű leányával. Házukhoz járt egy közeli rokonuk, egy fiatal orvos. A leány menyasszony volt és várta a vőlegényét Marienbadba. Rokonuk nem ismerte a vőlegényt mindaddig, míg az arcképe meg nem érkezett Marienbadba. A fotográfián azonnal ráismert egykori diákpajtására. A fotográfias levélben a vőlegény azt is megírta, hogy nemsokára egy heti üdülésre Marienbadba megy. A fiatal rokonnak tréfás ötlete támadt. Megbeszélte L.-nével és leányával, hogy majd ha az *Elza* vőlegényével együtt fognak járni a sétálóhelyen, ne ismerjék meg őt, mert ebből pompás tréfa lesz.

Ugy is történt. A vőlegény megérkezett és nemsokára sétálni ment a menyasszonyával, meg a leendő anyósával. Egyszer csak jön velük szembe L.-ék fiatal rokona. A vőlegény megismeri tanuló társát, kezét fog vele és bemutatja a hölgyeknek. Azok úgy tettek, mintha nem ismernék. Együtt járkáltak így egy darabig, aztán az urak elváltak a hölgyektől. Búcsuzáskor a fiatal rokon, kiről a vőlegény nem is sejtette, hogy rokoni kötelék fűzi arájához, megölelte megcsókolta a menyasszonyt. A leány uelve tiltta. A vőlegény szemel szikrát vetettek.

— Erről még beszélünk! — dörögte oda egykori tanuló társának és otthagya a társaságot.

Másnap elküldte a segédeit a fiatal orvoshoz aki nevelve magyarázta meg a félreértést a megbízott uraknak. Együtt mentek a vőlegény lakására, hogy őt is felvilágosítsák. A vőlegény amint meglátta a fiatal orvost, reárohant és az arcába ütött az öklével és fojtogatni kezdte. A segédek közbe léptek és szétválasztották őket egymástól. Erre a vőlegény revolvert rántott elő és azzal fenyegetett mindenkit, aki feléje közeledett, hogy lelővi. Nagynehezen tudták csak lecsillapítani és megmagyarázni neki, hogy tréfáról és félreértésről van szó.

A vőlegény látszólag belenyugodott ebbe a magyarázatba és bocsánatot kért heves fellépéseért. A fiatal rokon, aki kissé megijedt a komoly fordulat miatt, örömmel jelentette a menyasszonynak, hogy a vőlegénye mindent tud és megértette a tréfát. Am a menyasszony nemsokára levelet kapott a vőlegénytől, melyben ez volt:

— Kedves Elza! A te tréfád végzetessé lett szerencsénkre nézve. Átlátam ugyan, hogy tréfa volt, de már későn. Hogy beleegyeztl ebbe a tréfába, mely engem annyira megrázott, mutatja, hogy nem vagy bizalmámra méltó. Szerelmem a régi marad irántad, de feleségül nem vehetek. Tüstént elutazom Londonba és nagybátyám gyárába lépek. Nem látás többé. Elmult!

Elza összerázkódott, amikor a levelet ololvasta. A vőlegénye csakugyan Londonba utazott. A szegény leány azóta idegbajos, úgy, hogy gyógyítóintézetbe kellett vinni.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Cipész szakegyesület Aradon.** Az aradi cipész és csizmadia-munkások szakegyesületét szándékoznak Aradon létesíteni. Erre vonatkozólag az ideiglenes vezetőség az alábbi felhívást bocsátotta ki:

Felhívás az aradi cipészek és csizmadiakhoz. Szaktársak! Munkás testvérek! Kisiparosok! Ne felejtsetek el, hogy Aradon évekkel ezelőtt nehéz küzdelmekbe került saját szakmánknak egy otthon, egy szakegyesületet teremteni, ahol szaktársainkat szaktudásában részesítsük, úgy szellemileg mint anyagilag egymást támogassuk. Szaktársaink fel a nagy munkára, éljen az összetartás és az egyetértés. (Törték le mindnyájan, augusztus 5-én, azaz hétfőn este a Salac utcában lévő nagyipárhoz címzett vendéglőbe, ahol egyesületünk alakuló gyűlést tart következő napirenddel: 1. Az ideiglenes vezetőség jelentése; 2. Napirend az egyesületünk vezetőségének újja választása; 3. Indítványok és kérdések.

(*) **Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egylete** holnap, vasárnap d. u. 8 órakor hivatalos helyiségében rendes havi ülést tart.

(*) **Az aradi magyarnyelv-terjesztő betegsegélyző és temetkezési egyesület** folyó évi augusztus hó 4-én vasárnap d. u. 8 órakor tartja rendes havi választmányi ülését a saját helyiségében.

(*) **Az erzsébetvárosi Testvériség** agghonvédekét segélyző asztaltársaság vasárnap d. u. 8 órakor értekezletet tart Borona-utca 44. sz. alatt Rittler János vendéglőjében.

(*) **A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyűlése**nek aradi fiokja holnap vasárnap délelőtt 10 órakor a városház kis tanácstermében tartja rendes évi közgyűlést, melyre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

(*) **Az aradi hivataloszolók betegsegélyző és temetkezési egylete** holnap vasárnap d. u. 8 órakor tartja meg rendes havi választmányi ülését. Az egylet új helyiségében Petőfi-utca 11. szám alatt.

Halott az esküdszék előtt.

(Pörújítás a halál után.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 3.

Az egész világ sajtóját bejárta ezelőtt tizenhét évvel az a hitvesgyilkossági hír, melynek elkövetéséve *Ziethen* Albert vendéglős volt vádolva. Az eset Elberfelden történt 1888. október havában.

Ziethen az nap Kölnben volt s az esti vónattal tért haza. A gyilkosság éjjel 11—12 óra között történt s dacára hogy *Ziethen* ellen semmiféle erősebb bizonyítók nem merült fel, minthogy nevével folytonos civodásban élt, még is az esküdszék halálra ítélte.

Az uralkodó az ellétnek megkegyelmeztet s a halálos ítélet életfogytiglani börtönrre változtatta.

Közvetlen az ítélet után a legkülönbözőbb helyekről tárgyalni kezdtek a lapokban az esetet s nagyban hangoztatták *Ziethen* ártatlanságát. A lapok azon gyanujoknak adtak kifejezést, hogy a gyilkos *Wilhelm* Ágost lehet, a vendéglős egyik alkalmazottja.

A hírlapok gyanuja folytán *Wilhelm* el is fogták s a vizsgálóbíró hosszas faggatására beismerie a gyilkosságot.

Később, midőn az esküdszék elé állították, meggondolta magát s mindent tagadott, úgy, hogy az esküdszék bizonyítékok híján kénytelen volt *Wilhelm* felmenteni. A felmentés után *Wilhelm* eltűnt a városból s azóta nyoma veszett.

Ziethen e közben perujításért folyamodott, érthetetlen módon azonban azt mindez ideig nem rendelték el, dacára, hogy felfolyamodásában alibijét teljesen igazolta.

A lelkileg és testileg teljesen megtört rab tegnap tizenhét évi raboskodás után a *börtönben meghalt* anélkül, hogy árlatlansága kiderült volna.

A német törvények értelmében az elhalt családja vagy rokonai szintén kérhetik a perujitást s ezt a törvényszéknek ily esetben okvetlen el kell rendelni.

Ziethen legközelebbi rokonai ezt, mint ma táviratozzák, meg is fogják tenni s így nem lehetetlen, hogy a per tárgyalása folyamán ki fog derülni Ziethen árlatlansága s így már csak egy halottat fog az esküdtszék a gyilkosság vádja alól fölmenteni.

A német jogász-világban nagy érdeklődéssel néznek az érdekes tárgyalás elé.

Egy urinő titokzatos halála.

(A rejtély bonyolódik.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

A szentesi titokzatos bűnesetben, melyről az *Aradi Közlöny* tegnap részletes tudósítást hozott, a szegedi bíróság ma megindította a nyomozatot. Szentesen érthető izgalmat keltett a vizsgálat híre. *Molec* Lajos földbirtokosnak az egész vármegyében kiterjedt, előkelő rokonsága van, akik ma nagy megdöbbenéssel fogadták a gyilkosságról szóló szomorú hírt. Általános a család iránt a részvét s lázas kíváncsisággal kutatják a gyilkosság részleteit.

A szegedi kir. vizsgálóbíróságot ma egész napon át a szentesi rejtélyes bűntény foglalkoztatta. *Hubacsek* Pál vizsgálóbíró átirt a szentesi kir. járásbírósághoz, melyet arra hívott föl, hogy a bűnesetben indítsa meg az előnyomozatot s a gyilkossággal vádolt két leányt a bűntényre nézve hallgassa ki.

A vizsgálóbíróság másik intézkedése az exhumálás megejtésére terjed ki. Ma felhívta *Balassa* Péter dr. és *Berger* Mór dr. törvényszéki orvosokat, hogy adjanak véleményét arra nézve, vajon a másfél hónap óta sirban fekvő halotton ennyi idő után megállapítható-e a *külső erőszak nyomai*. Az ügyészség ugyanis azt hiszi, hogy a halott a nyári meleg napokban oly gyors feloszlásnak indult, hogy az exhumálás alkalmával a bűnténynek már semmi látható nyomaira nem akadnak.

De bárminő is lesz a törvényszéki orvosok véleménye, a vizsgálóbíróság megtartja az exhumálást. Az orvosi véleményt a bűnügyi iratokhoz csatolják s a vizsgálóbíró, a két törvényszéki orvos és a kir. ügyészség képviselője az orvosi vélemény beérkezése után azonnal Szentesre megy exhumálni.

A szentesi kir. járásbíróságot már értesítették arról, hogy a holttest exhumálása elrendeltetett. A járásbíróság gondoskodik a sir felbontásáról. A koporsó kiásása a szegedi vizsgálóbíróság képviselőinek jelenlétében történik meg.

A sirből kiemelt koporsót a temető halottas kamrájába szállítják, ahol a két törvényszéki orvos felfogja boncolni a halottat. A két orvos majd a boncolás során fogja megállapítani azt hogy az eltemetett uriasszony halálát mi idézte elő.

A gyilkosság elkövetésével vádolt két leányt, kik a bűnügyi iratokban eddig még csak *Erzi* és *Juzti* néven szerepelnek, ma már vallatás alá vette a szentesi kir. járásbíróság. A vallatás azonban semmi eredményre nem vezetett. A két leány az egész vallatás alatt

sirt és erősen tagadta a bűncselekményt melynek elkövetésével gyanúsítva lettek.

A szentesi járásbíróság a bűnesetben erőlyesen vezeti a vizsgálatot.

Holnapra he van idézve a bírósághoz *Molec* Lajos földbirtokos, a meggyilkolt uraszszony férje.

Ujabb levelek a Szelle-Kormos ügyben.

(A kuria kigunyolása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Említettük már egy ízben, hogy a *Kormos-Szelle* ügyben ujabb leveleknek jutottak a nyomára, melyek azonban sem ujabb vizsgálat tárgyát nem fogják képezni, sem Kormos kuriai bíró ellen bizonyító eszközt nem képeznek, csupán csak azt mutatják, hogy Szellének már 1892-ben összeköttetései voltak a kurián. *Mindennek dacára ezeket a leveleket a vizsgálati iratokhoz csatolták.*

Ezeket az ujabb leveleket, értesülésünk szerint, *Kertész* Miksa dr. a Szellecsöd tömeggondnoka találta volna meg a további pótleltározás során. Ezekről az ujabb levelekről tudomást szerzett magának előbb *Ribiczey* Ferenc vizsgálóbíró, majd, mikor *Ribiczey* szabadságra ment, *Nyirő* Géza dr. vizsgálóbíró is. *Nyirő* Géza a minap felszólította *Kertész* dr.-t, hogy az ujabb leveleket küldje be hozzá. *Kertész* engedett a hivatalos felszólításnak és a leveleket tegnap át is adta *Nyirő*nek, aki azokat borítékba téve, *lepecsélte*.

Megjegyezzük, hogy ezek a levelek részint 1892-ben, részint 1895-ben keltek. Nem tűnik azonban ki a levelekből az, hogy Szelle saját ügyei voltak-e azok, melyekről a levelek említést tesznek, vagy ő csak jogi képviselő volt az ügyekben.

Az egyik a *Náday*-féle ügy. Ez 1892-ben szerepelt a kurián. A másik ügy a *Wanicsek*-féle, mely 1895-ben járt fönna kuriánál. A leveleket ekkor többnyire már csak Kormos többször emlegetett rokona írta, s Kormostól abból az időből kevés levél van.

Az egyik levélnek azon passzusa, melyet itt alább közlünk, nem szorul kommentárra. Bizonyos, hogy a levél tónusa remekül jellemzi ezeknek az embereknek a gondolkodás módját, amelylyel a kir. kuria iránt viseltettek.

Az említett passzus így szól:

„Sietek örömmel értesíteni, hogy sógorom elbádása alapján a pert megnyerte.

(Aláírás.)

U. i. Ennél gyorsabb és biztosabb „igazság szolgáltatást“ kívánni sem lehet.

Kormos is irt akkor Szelléneknek, s levelének egy igen érdekes passzusa így hangzik.

„Szegény ember vagyok, de nehéz befolyásom van.“

Ezek a levelek tehát nem adnak valami újat. El is évültek ezek a dolgok a büntetőjog szempontjából, csak érdekes és jellemző például szolgálnak arra nézve, hogy miképpen gondolkoztak Szelle és társai a magyar „igazságszolgáltatás“-ról.

TANUGY.

(—) Felső leányiskola Aradon. Az alakuló aradi felső leányiskola részére a kiszivárgott hírek szerint a miniszter megadja a nyilvánossági jogot és az intézet szeptember elején valószínűleg megnyílik.

(—) Segédtanítói kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Dallos* Elek *uj-szent-annai* közs. polgári iskolai tanítót a csongrádi állami polgári fiúiskolához, a XI. fizetési osztályba segédtanítóvá nevezte ki.

Makón.

— Apróságok a kiállításról. —

Arad, augusztus 3.

A *Börcsök* Gergelyek városának szive csütörtökön a hétköznap dacára ünnepnapra való dobogást vitt véghez. Elő minisztert látott vendégül, kinek ép két keze, lába s azonkívül magunkforma emberi testalkata volt. Ez nagy esemény, amilyen a csanádmezei metropolisban] egy emberöltőben egyszer esik meg.

Meg is becsülték a makóiak a kelletén túl is. Például *Börcsök* Gergely uram, vulgo: Makó esze, a nagy nap öröme csizmát húzott. Pedig hát *Hegedűs* miniszter ezt bizonyára elengedte volna neki, tekintve azt a rekkenő hőséget, amely a kiállítás megnyitásának napján izzadságot csalt még *Gróffy* Károly végrehajtó uram homlokára is, aki pedig tudvalevőleg csak hirtől ismeri a hőséget.

Azt a vastag borszivart azonban, amelylyel *Börcsök* apánk a kiállításon tüntetett, már ő maga nem engedte volna el saját magától. Így védi ugyanis az ezüst mellény-gombos városatya azon harminc-egynéhány interpellációjának tekintélyét, amelyeket egy-egy közgyűlésen előterjeszteni szokott.

(Diadalkapuk a regyásig.)

A város külső képén is meglátszott, hogy külön nap van ma, mint akármilyen hetipiac napján, ha azon mindjárt ezer métermázsa számra is hajtják fel a veres- és fokhagymát. Annyi a diadalkapu a főuton végig, mint a nyü. Minden lépésnél belebotlik egybe az ember. Ékesek és figyelemre méltók ezeknek felirásai is. A legszerényebb ezek között az, amelyen ez a két szó fogadja az érkezőt: *Isten hozott!*

Ennek azonban az a hibája, hogy utolsó helyre került a diadalkapuk sorjában. Előkelőbb helyre tették ezt a feltrást: *Az idő pénz.*

Ahogy ezt a lipótvárosi szellemességű mondatot olvastam, bizonyosra vettem, hogy a következő kapu ezt a nevet fogja viselni: *Szives marasztalást ne tessék komolyan venni.*

(Árok is van . . .)

Makónak azonban még a pora is vendégszeretőbb, semhogy ilyen viccekkel igyekeznék tönkre tenni vendégszeretetének renoméját. Mert por van ebben a városban annyi, hogy ha az ember szabadban terített asztalhoz ül le s a sor habja végig folyik az asztalterítőre, hát vályogot lehetne verni az abroszon.

Ezért a kánikulai izü viccemért majdnem megharagudott rám Makó egyik legszebb leánya, akinek társaságában a kiállítási-vendéglő udvarán sörtüünk.

— Maga talán beteg — felelt vissza kétségtelenül több szellemességgel, mint én — hogy ilyen keserü viccekkel illeti a mi városunkat. Nem látta az uton végig, hogy nemcsak a gyalogjárónk, hanem a kocsu-utunk is aszfaltozva van?

Biz én láttam. És elismerem, hogy ebben utólérték Aradot a makóiak, mert több és hosszabb utcájuk van aszfalttal burkolva, mint nekünk. De viszont igaz az is, hogy a makadam-ut két szélén pocsolyás árok van, amelynek zöld vizében vigan terjesztik illatukat a *Pallas* lexikonjának a békalencsétől — burgonyavészig terjedő részében fegfalt vízi miazmák, csiborok, békák s az uristennek ezek-

hez hasonló felesleges teremtményei. Ne dehat ebben az ügyben az aszfalt a fő s nem a békalencse, meg a csibor . . .

(A miniszter kerizál. A püspök is.)

Van azonban Makónak haute-voleja is. És itt annyiban tesznek tul rajtuk, hogy nekik ezenkívül vannak *Börccsök* Gergelyeik, *Nagy György* Andrácsaik s olyan városi tanácsnokuk, amelyik gatyábau jár s hétköznap kurtaszáru pipából szívja a jó magyar szűz-dohányt. Hát ez demokratizmus.

Azonban ha valahol ki van fejlődve az arisztokrata-élet, ugy az a hely Csanádmegye. Ezt hangoztatta *Hegedüs* Sándor miniszter is egyik beszédében, melyet a csanádmegyei gazdasági egyesület küldöttségéhez intézett.

Van azonkívül asszonya is, leánya is szép. Mikor a miniszter *Desseffy* Sándor püspök, *Krisztoffy* József és *Justh* Gyula országgyűlési képviselők, *Hervay* István kiállítási elnök és az újságírók társaságában az iparcsarnokot megtekintette, első sorban az amateur kézimunkák osztályához ment, a hol egy makói szép asszony, aki az amatőr kiállítást is rendezte: *La-Roche*-né Barna Boriska fogadta Hegedüst. Ő kalauzolta végig a minisztert a kézimunka kiállításon, akinek itt minden kis milió jobban tetszett a legnagyobb gép-motornál, lett légyen az még oly nagyszerű is. És a miniszter, a kinek — mellékesen megjegyezve — haja, szakálla már egészen ősz, a legfiatalosabb hévvel udvarolt és bókolt a szép asszonynak.

Justh Gyula meg is szólta érte Hegedüst:

— Kegyelmes Uram, te a szabad versenyt és az igazságos konkurenciát hirdeted, itt meg tulontul bókolsz a himzéseknél a szép cicerone kedvéért.

— Hát megvalloim barátom, — felelt vissza a miniszter, hogy most az egyszer szeretnék részrehajlo lenni . . .

Mikor a miniszter megtekintette a kézimunka-osztályt, megköszönte *La-Roche*-nének a kalauzolást s el akart bucsuzni tőle.

— De nem ugy ám — szolt közbe a csanádi egyházmegye főpásztora — most én jövök a sorra; nekem sem a bajuszom, sem a szakállam nem ősz, több jogom van az udvarláshoz, mint a miniszternek, — mondta jóízű humorral a püspök.

S azután karon fogta a szép asszonyt s így sétált vele végig az iparcsarnokon. És *Desseffy* Sándornak lilaszínű talárja olyan jól illett össze a szép asszony fehér moll ruhájával . . .

(No hallja, — hát a miniszter!)

Makó város képviselőtestületének küldöttségét vezette *Cseresnyés* János helyettes polgármester a miniszter elé. A küldöttségben részt vett egy öreg magyar ember, (kétségtelenül városatyja) akinek ruházata poros csizmájával egyébként sehogysem illett a fekete frakkok közé.

Mikor az üdvözlő beszédek befajzottak, a miniszter kezét fogott a küldöttség tagjaival. A magyar ruhás atyafi szerényen huzódott meg az utolsók mögött s szinte félve nyujtotta kezét a miniszter felé.

Odamentem az öreghez, megkérdeztem tőle, hogy hívják?

— No hallja, hát azt se tudja: — a Hegedüs miniszter . . .

Végre aztán kisütöttük együtt, hogy őtet meg *Nagy-György* Péternek hívják.

(Ezt pedig megkéstolhatná!)

Egy szegedi menyecske paprikát állított ki a makói kiállításon.

Mikor a miniszter odaért, a helyrevaló magyar asszony, menyecskesen bekötött fejével a miniszter elé állt s bátran kezdte magyarázni, hogyan készül a híres szegedi paprika.

— Szép, szép — felelte a miniszter — de csak nem kívánja, hogy meg is kóstoljam.

— Már pedig azt megkéstolhatja a tekintetős ur — vágott vissza a menyecske — mert ez finom portéka.

(Hogy mulatnak Makón?)

Sehogy, minden évtizedben egyszer szokott sikerülni egy multság. Makó tudniillik híres arról, hogy ha valamilyen bál van, azon vagy csupa leány, vagy csupa fiatal ember van. És ott dühöngenek az ugynevezett kontra-bálak. Megtörtént például nemrég, hogy a makói fiatal emberek táncmulatságot rendeztek. Szép számban gyűltek össze a táncosnók, hogy egy félóra mulva ismét hazatérjenek, mert mindössze két fiatal ember vállalkozott a táncra, a többi felcsapott „blazirt“-nak.

Természetesen, hogy erre *kontrabál* következett. Most már a hölgyek rendezék a táncmulatságot s ugy adták vissza a fiatal embereknek a tromfot, hogy összebeszéltek s mindögyükük kikosarazta a táncosát. Persze így ezen a bálon sem táncoltak, dehat itt sem a bál volt a fő, hanem a — kontra.

Ma este különben megint bál volt Makón. Ebben a nagy melegben.

—Ma.

Kivándorlások Aradmegyéből.

(*Parasztulá telepos község.*)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kisjező, augusztus 3.

A kivándorlási láz nemcsak a felföld sanyája, szegény lakosait bántja, de újabb időben az aranykalászos róna népének is elcsavarta a fejét. Legfőbb ideje, hogy a hatóság az ijesztő mérvben szaporodó kirándulásokat tetlenül ne nézze, hanem tőle telhetőleg korlátolja, lehetőleg megakassza, mert ha fel nem ocsudnak lethargiajukból, ma-holnap lámpással kell majd egyes községekben embert keresni, ki az áldott földet megmunkálja.

A kivándorlási láz illusztrációjául szolgáljon az 1883-ban Szapáry Gyula gróf belügyministersége alatt települt *Szapáry-Liget* község. Jóllehet a telepos községet kezdetben sok elemi csapás érte, az mindazonáltal szép fejlődésnek indult, mert lakosai szívós természetű, szorgalmas, hazájukat szerető emberek, kik a legnagyobb állhatatossággal dacolni képesek voltak a bős elemekkel, anyagi viszontagságokkal és sikerült is többeknek ez által némi jólétre vergődni.

Egy év óta azonban a világ sora nagyot változtatott e csendes népen. Mintha Belzebub gonosz szelleme fogta volna el, a község lakosága Amerikáról, mint azon boldog Eldorádóról fantáziál, hol az aranyak még mindig porban hevernek. Tetézi a bajt, hogy csupa erős, szorgalmas 30—40 éves ember hagyja itt szülőföldjét, mely eddig táplálta, feleségét és nevelten gyermekeit, hogy innen messze, az Ujvilágban keressen remélt jobb hazát. Sem rábeszélés, sem ijesztés nem képes a bujdosókat kivándorlási szándékukban megtántorítani, az új hazába vetett reményüket megingatni. Eladják földjüket, házukat, koczkára teszik jövőjüket, hogy az utiköltségre szükségelt, állítólag 130 frtot előteremtsék.

Tavaly 25 ember vándorolt ki Szapáry-Ligetből és most újra *harminczhárom*, mind java-korabeli edzett munkás készül a vándorbothoz nyulni. Mindegyik 5—6 gyermekkel megáldott családapa s a gyermekek közt alig van olyan, a ki tul volna a tankötelezettségi koron.

Többek közt beszéltem egy *Tóth* Imre nevű magyar emberrel, ki, midőn neki az újvilágban rá váró szenvedéseket, nélkülözéseket és csalogásokat sötét színekkel lefestettem, azt válaszolta, hogy bajos azt elhinni, mert a tavaly kiköltözött 25 emcernelk mind jó dolga van, mit az is bizonyít, hogy egy azok közül e napokban 950 forintot küldött itthon maradt feleségének. Ők is ott — angol területen — szándékoznak letelepedni, mert, mint nekik a kíván-

dorlottak írják, ott 6 frt 70 kr. napi keresetre tehetnek szert, míg idehaza csak nyomor az osztályrészük.

Beszéltem még néhány nyal a nagy utra készülőkhöz is azt az impressziót nyertem, hogy ez értelmes embereket tapintatos, helyes eljárással vissza lehetne tartani, mert igazán megbocsáthatatlan hiba volna, a marasztalást megfelelő eszközökkel legalább meg nem kísérelni. Oly rövid már az idő, hogy egy perczig sem volna szabad vesztegetni, hogy az idegen elemek közé ékelte és tőlünk válni készülő honpolgárokat hazánkhoz megmentsük.

Ne mulasztanak el semmit az arra hivatott közegek, hogy a mulasztás ódioma őket ne érje.

HIREK.

Szilágyi Dezső hagyatéka.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 3.

Szilágyi Dezső hagyatékának leltározását ma reggel 9 órakor kezdték meg az elhunytak Harmincad-utca 6-ik száma alatt levő lakásán. A hatóság részéről a leltározást *Kerényi* Béla ötödik kerületi kezelőtiszt és *Hegyi* Károly törvénytudós becsüs végezte. A család részéről Szilágyinak két nagyváradi unokaöccse: *Poynár* Özséb és Dezső van jelen.

A leltározást a kis udvari cselédszobában és konyhán kezdik. Az itt talált butorzatot a becsüs 82 korona 20 fillérre becsülte. Ezután az ott megjelent képes hetilapok fényképészeinek megengedték, hogy Szilágyi belső lakását lapjaik számára megörökítsék.

A szobák leltározása következett most, a mely munka csak lassan haladhat, mert az óriási halmaz könyvet egyenkint és címszerint kell a leltárba beiktatni.

Az íróasztalon számos levél között sok *történelmi becsü okmányt és levelet találtak, melyek még a múlt kormányválságok idejéből valók.* Találtak egy érdekes jegyzőkönyvet is Szilágyi ügyvédsége idejéből.

Fejérváry Géza báró, *Csáky* Albin gróf és *Láng* Lajos ma kondoleáltak Szilágyi családjának.

A képviselőház első ülésén a kormány felhatalmazást fog kérni a képviselőháztól, hogy Szilágyinak az ország költségén az elhunyt államférfiu életéhez méltó művészi síremléket állíthasson, de meglehet, hogy azt az indítványt a házelnök által téteti meg. Csak ezután kerül a sor a pártok képviselőinek felszólalására, a kik rövid nyilatkozattal pártjuk nevében adóznak a nagy államférfiu felejtethetlen emlékének. A szegárdi kaszinóban 95 koronát gyűjtöttek Szilágyi Dezsőnek állítandó szoborra. A gyűjtött összeget egy budapesti laphoz küldték be.

Érdekes megemlíteni, hogy a kormány a tegnapi temetésért 7167 koronát fizetett a temetést rendező vállalatnak. Ebbe az összegbe bele van foglalva természetesen minden költség, még az opera karának díja is. Szilágyi temetése e szerint 1600 koronával többbe került, mint a legutolsó országos temetés, tudniillik a *Lukács* Béláé, a melyért 6000 koronát fizetett a kormány.

Kurtavasat a huncutnak!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

A gyilkos forróság, legtöbb áldozatát a katonaság soraiból szedi. Ritka nap, hogy egyik vagy másik ezredből a kánikulai hőség ki ne ragadjon egy-egy szerencsétlen katonát. Debrecenben az utóbbi napokban két áldozata lett az abnormis időben tartott hadgyakorla-

toknak. Az egyik a 39-ik gyalogezred egy közlegénye *Skorze* Grotivu, a másik egy honvéd *Kelemen* József.

Skorze beteg volt. Maródit jelentett. A kapitány nem hitte el s ki kellett rukkolni a szerencsétlennek. Mikor visszatértek a kaszárnyába, megálltak az udvaron, Skorze összeesett. A kapitány kőszive ekkor sem indult meg s rákiáltott:

— *Kurtavasat a huncutnak!*

Azonban még mielőtt rátették volna a vasat, ott a kaszárnyában meghalt. Fiatal feleséget és egy kis gyermeket hagyott maga után. A másik, *Kelemen* József gyakorlat közben esett össze s kivüle *tizenkilenc bajtársa* lett még rosszul. *Kelemen* rövid idő alatt meg is halt.

Mindkettő megkapta a nagyon szomorú elégtételt, katonai parádéval temették el őket és szomorú arccal követte koporsójukat a kapitány. És bizony sovány vigasztalás szegényeknek, hogy *Fejérváry Géza* báró honvédelmi miniszter elrendelte, hogy tekintettel a kegyetlen hősegre, a honvédség éjjel tartsa gyakorlatait. Csak az a kár, hogy az ilyen humánus rendeletet mindig akkor adják ki, amikor egy-két katona már összeesett.

— **Személyi hírek.** *Zechmeister* Károly kir. tanácsos, *Győr* város polgármestere ma Aradon időzött.

— **Francia vezércikk királyunkról.** A magyar királynak szentei a párisi tekintélyesebb lapok egyike, a *Temps* ma érkezett számában a vezércikk egy részét. A francia sajtó némely orgánumai egy ideig olyan méltatlan hagon emlékeztek meg uralkodóházunkról, hogy érdemes a jelzett cikket a következőkben ismertetnünk: *Viktória* királynő halála óta már csak egy uralkodó: *Ferenc József* él, aki több, mint ötven esztendeje viseli a koronát. 1848-ban, a forradalom esztendejében, a mikor megingott a föld a vén Európában az uralkodócsaládok, a kormányok, sőt a társadalom lába alatt is, történt, hogy a Habsburgok fiatal sarja váratlan jutott hozzá a veszélyteljes örökséghez. Tizenkilenc éves volt, amikor melankólikusan így sóhajtott: *Isten veled ifjúságom!* Ötennárom esztendő telt el trónralépése óta és *Ferenc József* még mindig él, erejének teljességében. A magyar és az orosz sajtó nem győzi dicsérni ennek az aggastyánnak a ruganyos lépését, fiatalos testtartását, eleven kedélyét. Pedig mennyi fájdalom sújtotta a közéletben és a magánéletben; mennyi tragikus órát kellett átszenvednie. És még mindig lelki vidámsággal, patriarkális jóssággal telve, alattvalóinak lojalitásától környezve, vadászik, sétál, hadgyakorlatokat vezényel, uralkodik, mintha legfeljebb husz esztendő nyomná a vállát.

— **Az új pénzügyigazgató.** *Beke* Károly, az aradi új pénzügyigazgató tegnap foglalta el hivatalát. A pénzügyigazgató némi változásokat fog életbe léptetni az ügyrendben. Véleménye szerint egyes ügyosztályokban több tisztviselő van, mint a mennyi a munkához kellene, míg más ügyosztályokban a munkához képest kevés a munkaerő. Ennek folytán most kisebb méretű személyváltozások lesznek az ügyosztályokban. A pénzügyigazgató megakarja várni, hogy ez az új beosztás jó hatással lesz-e majd. Egyébként pedig várakozó álláspontot foglal el.

— **A miniszterelnök utja.** *Széll* Kálmán miniszterelnök *Szilágyi* Dezső temetése után ma éjjel visszautazott Rátótra, honnét vasárnap este Ischibe megy a királyhoz.

— **A vásárhelyi főispán felmentése.** A hivatalos lap mai számának élén közli, hogy a király a belügyminisztérium ideiglenes vezeté-

sével megbízott magyar miniszterelnök előterjesztésére *Thorockay* Viktor báró Hódmező-Vásárhely város főispánját ezen állásától saját kérelmére felmentette és helyébe *Lukács* György dr. Békés vármegye főispánját, ezen állásában való meghagyása mellett, Hódmező-Vásárhely város főispánjává ideiglenes minőségben ki-nevezte.

— **Sármezey Manó temetése.** Ma délután 2 óraker szentelték be Kurticson *Sármezey* Manó nagybirtokos holttestét. A beszentelésen megjelentek az összes kurticsi egyesületek és intézetek nemzeti és felekezeti különbözet nélkül. Ott volt ugyszólván az egész község, továbbá a környékről és Aradról számosan az elhunyt ismerősei közül. A gyászszertartást *Magyari* Pál arad-szentmártoni plébános végezte fényes segédlettel. A koporsót szebbnél-szebb koszorú borították. A családhoz körülbelül 200 résztvevőt érkezt. A holttestet Aradra szállították s d. n. 5 óraker helyezték örök nyugalomra a család sírboltjában. A beszentelési szertartáson Kurticson többek között kint voltak *Urbán* Iván főispán, *Takács* Sándor dr. orsz. képviselő, *Purgly* János. *Biró* Albert és mások.

— **A mária-radnai házfőnök.** A szent-ferenc-rendi kapisztránus provincia a napokban tartotta Pécsen évi nagygyűlését. Ez alkalommal *mária-radnai házfőnök* *Prieszter* Ágoston atyát választották meg.

— **Makai Emil,** a neves fiatal poéta állapota — mint lapunknak Budapestről táviratozzák — végleg aggasztóra fordult. Már alig van benne élet, aligha viszi pár napon tul. Orvosai lemondottak arról, hogy meg lehessen menteni.

— **A kolozsvári rendőrség botránya.** Mint kolozsvári tudósítónk jelenti, a rendőrök ellen napról napra nő az elkeseredés. Mikor a hír elterjedt a városban, nagy csoportok verődtek össze a városháza előtt, s fenyegető kiáltások hallatszottak a rendőrség ellen. A mézáros legények, a kiknek *Székely* Sándor igen népszerű kollégájuk, tegnap délután összegyűltek és elhatározták, hogy megboszulják társukat. *Mind-egyikük kiélesített kést vett magához, s csak alkalomra várnak, hogy a kiontott vér ugyanolyan módon meg legyen torolva.* A meggyilkolt *Gödry* őrmester rokonai *Gödry* szepsi szentgyörgyi polgármester vezetése alatt a temetés után panaszt tesznek *Széll* Kálmán miniszterelnöknek, mint a belügyminisztérium vezetőjénél a kolozsvári rendőrség ellen. A polgárság vasárnap-égygyűlést szándékozik tartani. A két tettet tegnap átkísérték az ügyészséghez, mely még tegnap délelőtt szándékos emberölés büntetése miatt a vizsgálat és vizsgálati fogság elrendelése iránt tette meg a törvényszéknél indítványát. *Gócs* Jenő vizsgálóbíró tegnap késő estig hallgatta ki a vádlottakat és tanukat, de a kihallgatások még nincsenek befejezve. Hir szerint a polgárság közt mozgalom indult meg az iránt, hogy *Deák* Pál főkapitány elmozdítottassék állásától.

— **Helyet keresnek egy szobornak.** A fővárosi közmunkák tanácsa a felállítandó *Semmelweis*-szobor helyének az Ullői-uti klinika előtt levő teret jelölte meg. Ilyen értelemben akar a tanács a közgyűlésnek is előterjesztést tenni. Most a szobor végrehajtó bizottsága azt kéri, hogy a főváros a szobor céljaira a József-körut mentén a Baross-, Kis stáció és Kisfaludy-utca torkolásánál képződő teret engedje át. Sohase törjék a fejüket, hová jöjjön a szobor. Tanuljon már egyszer Budapest Aradtól is valamit, a hol most szintén egy derék orvosnak állít a kegyelet szobrot. Keressék ki Budapesten a legszebb, leg-egészségesebb fát, vágják ki — és lesz mindjárt helye a szobornak.

— **Párbajozó képviselőjelöltek.** *Miskolc*ról táviratozza tudósítónk: *Hebrony* József miskolci és *Szeless* Odön rima-szombati ügyvédek ma délben a Korona-szállóban kardpárbajt vívtak. Mindketten függetlenségi programmal lép-

tek fel a dédesi kerületben, e miatt származott köztük az összekoccanás, még a múlt hó közepén tartott pártgyűlése alkalmával. A mai párbajt hosszú tárgyalás és fegyverbírósal előzte meg. Mindketten megsebesültek, *Hebrony* a fején, *Szeless* a mellén. *Szeless* segédei voltak *Kubik*-*Béla* orsz. képviselő és *Draskócy* László földbirtokos, *Hebronyé Nagy* Péter és *Frankfurter* Sándor ügyvéd.

— **Baleset az esküvő előtt.** Élénk emlékezetében van még olvasóinknak az a szerencsétlenség, amely *Radnán* történt egy esküvő előtt, s amely olyan általános részvétet keltett a *Mairovitz* család iránt. Most egy fővárosi fiatal orvosnak, dr. *Rázsó* Gyulának részvétet keltő hasonló balesetéről érkezik hír. *Rázsó* dr., ki a fővárosi dologkórház alorvosa, július 30-án akarta megtartani esküvőjét *Kesztlöcön* *Hercmanszáy* Károly főkapitányi erdőgondnok lányával. Két barátja, dr. *Szokolay* és dr. *Szakmáry* fővárosi orvosok kíséretében elutazott a fővárosból. *Csév* állomásnál jövendőbeli sógora, öt éves kis fiával együtt kocsival várta a vendégeket. A vőlegény maga vette kezébe a gyepőt, de a *Kesztlöc* felé vezető uton a lovak valamitől megijedtek s eszeveszett rohanásukban *feldöntötték a kocsit.* Mind az öten kiestek a kocsiból; a vőlegény lábát két barátja pedig karját törte. A kis fiu esés közben három fogát ütötte ki. Az esküvő természetesen elmaradt s csak később fog megtörténni.

— **Péncz helyett szalámi.** Az aradi rendőrség ma elfogott egy bűnjelét, melynek se gazdája nincs, de sőt azt sem tudják, hogy ki tette az utazó táskát bűnjellé. A történetnek ugyanis az a meséje, hogy egy krakkói szalámi vigéctől az aradi pályaudvaron ellopták az utazótáskáját. A vigéc az esetről jelentést tett a renyőrségnek, ahova kevéssel ezután egy vasuti őr felvitte az elloptott utitáskát, melyet a sínek mellett talált meg. A táska oldalán végig valami éles késsel fel volt hasítva, az utazó zsebtolvaj azonban, aki a táskát ellopta, ugyancsak felsült. A táskában ugyan pénz helyett csak egy zsidó imakönyvet és egy félrud szalámi volt. Aminthogy ez illik is egy szalámiban utazó vigéhez, aki egyuttal zsidó is.

— **A jogbölcsészet eltörlése.** *Wlassics* Gyula kulturminiszter azt a rendeletét, melylyei a jogbölcsészetet mint vizsgálati tárgyat az egyetemen megszünteti, fölterjesztette a királyhoz jóváhagyás végett. A jóváhagyott rendelet ma érkezett le ő felségétől.

— **Dinnye helyett a vevőt lékelte meg.** Nagy riadalmat keltett ma délelőtt a *Szabadság* téren egy dinnyét áruló kofaasszony verekedése *Kigyósy* Mihály szolgálégnnyel. *Kigyósy* dinnyét vett *Engel* Annától s mielőtt kifizette volna, meglékelte a kofaasszonynyal a görögdinnyét.

— **Ez a dinnye nem jó, ezt nem viszem el,** — mondta a szolga *Engel* Annának, mikor a dinnyét felválták. A harcias kofa azonban mindenáron követelte a dinnye árát, állítva, hogy az jó. *Kigyósy* letette a dinnyét s fizetés nélkül távozott. A felbőszült asszony azonban utána rohant, s a kést, melylyel a dinnyét meglékelte, *Kigyósy* hátába szurta — annyira, hogy a kes elgömbült. A szolga a rendőrségnél jelentette az embert lékelő asszonyt.

— **Az olasz király humora.** *Viktor* *Emánuel* király sarkasztikus válaszaitól nagyon félnek az udvari körökben. A napokban a király a miatt panaszkodott, hogy milyen nehéz kiismerni a nép igazi nézeteit.

— **Öltözzünk alruhába** — mondta egy udvari ember — és manjünk a kávéházakba kihallgatni az emberek beszédét, mint azt *Nagy* Péter tette.

— **Jó** — válaszolja a király — csakogy *Nagy* Péter egyszerűen fölakasztatta azokat, a kik rosszat beszéltek róla: már mégis csak mást kell mintaképp választanunk.

— **Eljegyzés.** *Stark Jenny* kisasszonyt *Békésen* eljegyezte *Wellner Sándor* Páparól.

Tiszta József aradi tanító eljegyezte *Stanes Mariska* kisasszonyt *Stanes János* birtokos leányát Brádról.

— **Hajsza a macskák után.** Az aradi rendőrség kihágási osztálya 10—10 korona pénzbüntetéssel bírságot meg két aradi fényképészt, akik a minorita-palota udvarán éjnek idején Flaubert-puskával lövöldöztek a házban elszaporodott macskákat. Eközben megtörtént, hogy az egyik golyóbis a macska helyett a ház egyik lakásának ablakát találta el, anélkül azonban, hogy valami szerencsétlenséget okozott volna. A rendőrség a macska-vadászokat megbüntette a lövöldözésért, azok pedig a tanácshoz feleltek az ítélet szigorúsága ellen. A tanács belátva a helyzetet, melyet a házban a sok macska éjjeli koncertje idézett elő, felére szállította le a büntetést.

— **A jezsuiták kivonulása Franciaországból.** A kongregációkról szóló új francia törvény értelmében folyó évi október elsejéig minden szerzetesrendnek a további működésre a kormánytól autorizációt kell kérnie. A kormány a rendek kérvényeit a törvény elő terjeszti, mely végérvényesen dönt a kérvényben. Minthogy a jezsuiták meg vannak győződve arról, hogy a francia képviselőház az autorizációt nekik semmi esetre sem fogja megadni, elhatározták, hogy nem is kéri azt. A jezsuiták most százezrekre hagyják el az országot és egyelőre Olaszországba és Belgiumba vándorolnak ki; hirszerint azok Ausztriában is engedélyt kérnek. Vajjon a francia forrás Ausztria alatt nem-e Magyarországot is érti, azt nem tudjuk, de nagyon valószínűnek tartjuk.

— **Gyilkos kalauz.** Bécsből jelentik, hogy *Rädinger Gyula* vasuti kalauz *Starklic Johannát*, a kivel egy év óta közös háztartásban élt s a ki ma reggel el akarta őt hagyni, rövid összehozalkozás után hasbaszurta. Az eset részletei a következők: *Rädinger Gyula* mindig féltékenykedett az asszonyra, a ki pedig erre a féltékenységre okot sohasem szolgáltatott. Tegnap meglátogatta őket *Sturm József*, az asszonynak unokaöccse, a ki jó félóraig időzött náluk. A mikor elköszönt tőlük, megkérte az asszonyt, hogy kísérje el *Starklic Johannát* ráállt unokaöccsének kérésére, a mi cseppet sem tetszett *Rädingernek*. Szólt is *Starklicnek*, hogy ne menjen el a fiatal emberrel, de *Johanna* nem hajlott a szavára. Mikor az asszony este felé hazajött, keserű szemrehányásokkal illette a féltékeny *Rädinger*. Ma reggel folytatta szemrehányásait. Az asszony megsokalta már a sok bosszantást, összeveszett a kalauzzal, a ki konyhakést ragadott és az asszonyt hasba szurta. Az asszony meghalt, *Rädinger* pedig letartóztatták.

— **Szociális muzeum.** A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy — a nyugat-európai államok példájára — olyan szociális muzeumot szerveztet, amely a magyar állam gazdasági és társadalmi viszonyait, kiállításterület, hűen tükrözi vissza. A magyarországi szociális muzeum első berendezését a legutóbbi brüsszeli is párisi nemzetközi kiállítás gazdasági csoportjában kiállítva volt tárgyak adják. A miniszter leiratilag kéri föl a főváros hatóságát, hogy engedje át ennek a muzeumnak a céljaira a statisztikai hivatal kiállítását, amely a párisi kiállítás egyik nagybecsű csoportját alkotta.

— **Hideglelés ellen — gyufaméreg.** Szörnyű kuruzslással gyógyította magát egy polgáraszony *Ó-Becsén*, amiről tudósítók a következőket írja: Tegnap megmérgezte magát *Sánta Mihályné Szerda Katalin*. Reggel mikor az ura munkára ment, még örvendve mondta neki, hogy tud már jó orvosságot a hideglelés ellen, el is készítette. A délben hazatérő ember halva találta feleségét, a ki három csomó gyufát áztatott le és azt megitta. Mire az orvost kihívták óriási kínok között kiszenvedett. Most azt ku-

tatja a rendőrség, hogy vajon ki adta a szerencsétlen asszonynak azt a tanácsot, hogy hideglelés ellen gyufafalatot igyék.

— **A fővárosi rendőrség címe.** Több lap megírta, hogy a b. dapesti rendőrség és a főváros között konfliktus támadt a rendőrség címe miatt. Erre vonatkozólag a rendőri sajtóiroda a következőket jelenti ki:

Néhány napilap már ismételt megemlékezést arról, hogy a rendőrség és a főváros hatósága között iratváltás fordult elő a rendőrség elnevezése tárgyában. A főkapitányság kijelenti, hogy ily iratváltásról nincs tudomása.

— **Ablak-börze.** *Edvárd* angol király koronázása 1902. június 25 én lesz. Londonban máriá megtartódott az ugynevezett ablak-börze. A koronázási menet útját már ismerik és így egyes vállalkozók már most berlik az utba eső házak ablakait. Az ablakok árát illetőleg valóságos tőzsdetűzések történnek és egy new-yorki couliassier 125.000 koronát küldött londoni ügynökének ablakbörze fedezésére.

— **Elgázolás.** *Bülboca* *Vaszilie Kurtiesi* lakost ma egy paraszt szekér elgázolta. A kocsi a szerencsétlen ember két lábát vágta keresztül. A nagy vérvesztés következtében életben maradásához nincs remény.

— **Megnyuzott asszony.** Bjelogorodban szörnyű módon pusztítottak el egy szerencsétlen parasztasszonyt. Fürdeni voltak a falu melletti patakban többen, midőn egyszerre csak nagy zivatar keletkezett. A villám is lecsapott s a fürdőző asszonyok egyikét érte. Az asszony nem halt meg, de teste egészen fekete lett. A férj tanácsára az ott levők késekkel a villámsújtott asszony bőrét le akarták kaparni s addig kaparták, míg a bőrből egy csepp is maradt rajta. Majd ezután oltott mézszel bekenték a lenyuzott asszony testét s nyakig a földbe ásták. Mindezt azért, hogy asszony új bőrt kapjon. A szörnyű babona áldozata természetesen kiszenvedett. Az állatias gyilkosok ellen a vizsgálatot megindították.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Ma reggel Budapesten a *Ferenc József-hídról* egy 25—30 év körüli jól öltözött férfi a Dunába ugrott. A közeli hajósok kimentették. A mentők élve, de eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba.

— **Honvéd zenekar a Baross-kioszkban.** Hétfőn d. u. 5 órától 8 óráig a szegedi honvédenekar a Baross-parki kioszkban hangversenyt tart szabad bemenet mellett.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész *Templom-utca 2. szám.* Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **T. Üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (*Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.*) képviselősséggel ruhaztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadói hivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x — Eltörték műfogai?** Küldje be címre a fogsort. Postafordultával teljesen javítva 6 koronáért vissza kapja, vagy pedig egész ujjonnan átdolgozva fogankint (saját eljárás.) Kérem megjelölni, vajjon javítás, vagy átdolgozás kívánatik-e? Pityyle fogorvos, fogműtőterem és odon technikai laboratórium Budapest, IV. Kossuth-Lajos utca 10. Prospektus ingyen.

— **x — Budapest főváros elsőrangú szállodája az Angol királyi szálló** (Deák Ferenc-utca 1) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics Ede* — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesíti vendégeit.

— **x — Meleg időszakban** majdnem nélkülözhetetlen egy jégzskevény. Az 1878. óta fennálló *Süster József* cs. és kir. szab. jégzskevény-gyár Budapest, Nagydiófa utca 22. törvényesen védett hűtőszülékai, sör, víz, vaj, nyersenyés stb. hűtésére először legjobb szerkezetűek, mert is nagy kedveltségnek örvendenek és több kitüntetést nyertek. E megbízható cég egyéb készítményei is, mint fagyalt, új szabad. sörkíméző készülékei, bormerési berende-

zesei, csapjai, fürdőkádai stb. mind tartósak és a mellett olcsók. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Villámütések mindenfelé.

(A Csillagbörtön megbémult óra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 3.

A hirtelen jött tegnapi vihar nemcsak nálunk Aradmegyében és ennek környékén vitt véghez pusztításokat, hanem végigvonult az egész Délmagyarországon, mindenütt nyomát hagyván utjának egy-egy villámütéssel.

Tudósítónk a következőket írja a vihar okozta szerencsétlenségekről:

Pénteken délelőtt 10 órakor vihar vonult el *Bokszeg* község felett sűrű villámlás és mennydörgés közepette. A villám lecsapott *Batrina*, *Nikoláe* bokszegei lakos szalmafedelű házába, mely a nagy szél következtében azonnal lángokban állott. A sűrűn egymásmellé rakott buza asztagokat csak nagy és fáradságos munkával lehetett megmenteni.

Szegedről írják: Az éjjel nagy jeges zivatar vonult el Szeged fölött. Dél felől tornyosultak a felhők éjjelutáni egy óra tájban és fél kettőkor már világos volt az éjszaka a folyton sűrű villámoktól. Ezeknek egyike embert is ért, még pedig a Csillagbörtön egyik órét, aki ezidőben éppen szolgálatot teljesített.

Kovács László hívják a szerencsétlenül járt órét, aki a börtönépületen kívül teljesített szolgálatot. Mikor a vihar megérkezett s a moyorónyi jégdarabok paskolni kezdték az épületet, a bonczoló-terem előtt elhaladó ór ablakcsattanást hallott a női osztály felől. Arra tartott, hogy meggyőződést szerezzen, nincsen-e valami komolyabb baj. A külső kőfal kerítés és az épület között levő szűk sikátoron haladt tova *Kovács*, és éppen az épület tetején levő villámhárítónak földre futó vezetéke mellett járt, mikor egyszer csak zugó suttyanást hallott, villamos ütést érzett és eszméletét veszítve a földre rogyott. A villám belecsapott a hártóba s ahogy a vezetéken lezudult a földre, a közvetlen közelben álló *Kovácsot* is lesújtotta.

A börtönőr sokáig eszméletlenül hevert, s arra érzett föl, hogy az arcát sajgó ütések érik. Amint hanyatfeküdt a földön, a jégdarabok arcát érték s teleképezték ütésfoltokkal. Nagynehezen fölápáskodott *Kovács* s ekkor újabb veszedelem tudatára ébredt: a villám esteben odasújtotta az épület kőpárkányához s ezenközben fejbőre hosszasan szétrepedt.

A villámsújtotta börtönőrt reggel dr. *Schreiber* *Fülöp* helyettes börtönorvos vette vizsgálat alá s megállapította, hogy az ór balfülére elvesztette hallását s a féltetésben derékig megbémult. A nyakát éppenséggel nem bírja mozdítani. A fejszob kevésbé veszedelmes.

A megbémult börtönőrt, ki ötven esztendő és öt gyerek apja, a börtönkórházban ápolják.

Uj-Szent-Annán a villám, — mint ezt mai lapunkban már megírtuk — agyoncsapta *Zimmermann* *Ferencz* iparost. Ujabbán arról értesülünk, hogy az éjjel *Miskolc* *Ilie* o.szt.-annai lakos 250 frt értékű lovát sujtotta agyon a villám.

Nagyváradról írja tudósítónk, hogy ott a heteken keresztül tartott tikkasztó forróság után üdítő vihar robogott át délben a városon. A fekete felhők izzó villamossággal voltak teli, zengett-dörgött a menny, röpültek a villámok a záporban, mely ugyancsak áztatta a szomszagos földet. Éppen ebéd idején rémes recsegéssel lecsapott a villám a *Hármas-utca* egyik házába, azonban szerencsére semmi veszedelmet nem okozott. A romboló menykő a kapu csen-

gőjébe ütött, ahonnan szeszélyes cikázással végig futva a csengő drótján, s leszaggatva a fal vakolatát a ház végébe épített kamarába csapott, a hol a falat összerongálta s az ereszt csatornán elillant, a nélkül, hogy nagyobb kárt tett volna. Mindössze annyi történt, hogy a házban lakó Fenesi biztosítási ügynök felesége az ijedtségtől elájult. Szerencse, hogy a házbeli gyermekek, a kik rendszerint a kamara előtt szoktak játszózni, a villámütés pillanatában ebédnél ültek.

Nagyobb szerencsétlenséget okozott ennél a villám Berettyó-Ujjaluban ahol — mint tudósítónk jelenti, — pénteken reggel hatalmas viharban felgyújtotta a menykő Balogh István földmives házát. A 22 méter hosszú nádtető pillanat alatt lángborult s leégett, a gyorsan segítségére érkező tűzoltók a tűz terjedését megakadályozták.

Zseniális riporterek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Abból az alkalomból, hogy a német vám-tarifa-javaslatot a londoni „Financial Chronicle” még a hivatalos közzététel előtt megszerezte és ezáltal a német kormányt abba a kényszer-helyzetbe hozta, hogy a tarifákat a tervezett időpontnál, sokkal előbb publikálja, egy külföldi lap néhány zseniális újságrporter mester-fogásait ismerteti.

Sokat beszéltek annak idején Smith J. J. new-yorki újságiróról, a kit a riporterek királyának neveztek. — Midőn Barker tábornok meghalt, a kormány, a kit Smith támadó cikkei nagyon bántottak, nem adott neki belépő-jegyet a temetésre, Smithet ez nem hozta ki a sodrából; a kéményen át bemászott a halottasszobába, a hol egy cilinderen kéziratot látott, melyet szokott kíváncsiságánál fogva azonnal elolvasott. A papnak a temetésnél elmondandó beszéde volt benne. Smith a beszédet magához vette, bement a szerkesztőségbe és mindent részletesen megírt. A pap a beszédet nem találván meg, az előre elkészített szöveghez hasonló improvizációt tartott, Smith lapja pedig néhány perccel a temetési szertartás befejezése után az „authenticus” szövegű beszédet hozta. Az agyafurt riporter ily módon alaposan lefőzte a kormányt.

Nagy ügyességgel végrehajtott reportage volt az is, midőn Blowitz, a „Times” párisi levelezője a berlini kongresszuson Gorcsakov herceg zsebéből, mialatt ez a buffetben Bismarckkal fel és alá sétálva beszélgetett, kilopta a kongresszus végleges határozatainak vázlatát, melyeket csak másnap publikáltak a kongresszus nyílt ülésében. E határozatok már benne voltak a „Times”-nek ugyanaznap reggeli számában, míg a határozatokat maga a kongresszus csak aznap déli 12 órakor ratifikálta.

Említést érdemel Stanley vállalkozása is, a ki a „New-York Herald” költségén Afrika belsejébe indult Livingstone felkeresésére, kiről éveken át semmi hír se érkezett. Sokkal könnyebb dologra vállalkozott mostanában két francia újságíró, a kik a föld körülutazásában csináltak rekordot.

Nagy feltűnést keltett 1891-ben Stanhope amerikai újságíró bravurja, a ki a hamburgi nagy kolera alkalmával beoltatta magát a kolera vírusával, hetekig tartózkodott a kolerások kórházában és onnan naponként szenzációs tudósításokat küldött egy new-yorki lapnak a szerzett benyomásokról.

Eredeti riportot készített néhány évvel ezelőtt egy chicagói újságíró, a ki a város kör-

nyékén sétálva, véletlenül egy hullára bukkant. A hullát egy magányos házba rejtette, bement a szerkesztőségbe és szenzációs tudósítást írt egy rejtélyes eltűnésről. Másnap az újságíró „véletlenül” fölfedezte az eltűnt holttestet, jelentést tett a rendőrségen és már néhány perc múlva a rikkancsok árulgatták a lapot a következő felirással: „Lapunk munkatársa által fölfedezett rejtélyes gyilkosság.”

Tegyünk szerencsekisérletet

Vásároljunk osztálysorsjegyeket
Wallfisch bankházában,

hol már számos főnyereményt nyertek ügyfelei.

A IV. osztály huzása már

augusztus 13 és 14-én.

!! 4000 nyeremény !!

934.000 kor. értékben.

Ajánlom a negyedik osztályra a következő szerencseszámokat:

36071

11956	92649	36053
92627	55806	50774
		99371
	50762	92650
		55825

11955

Ezen czimletekből tetszés szerint negyed és nyolczad sorsjegyek is kaphatók.

VÉTELSORSJEGYEK

Árai:

Egy $\frac{1}{1}$	4. osztályu sorsjegy	104 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{2}$	4. osztályu sorsjegy	52 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{4}$	4. osztályu sorsjegy	26 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{8}$	4. osztályu sorsjegy	13 kor. — fil.

A negyedik osztályra való megújítás

1901. évi augusztus hó 8-áig

eszközleendő

Megújítási árak a negyedik osztályra:

Egy $\frac{1}{1}$	4. osztályu sorsjegy	40 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{2}$	4. osztályu sorsjegy	20 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{4}$	4. osztályu sorsjegy	10 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{8}$	4. osztályu sorsjegy	5 kor. — fil.

Főnyeremény:

1.000,000 KORONA

Sorsjegyek kaphatók:

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzlete Aradon.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye.

ALAPITTATOTT 1875. EVBEN.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

Megyei és városi telefon: 129-ik szám.

Huzás augusztus 13 és 14-én!

Főnyeremény: 1.000,000 korona.

Szerencseszámok kaphatók!

SPORT.

+ Az aradi vadásztársaság közgyűlése. Az aradi vadásztársaság ma délelőtt tartotta évi közgyűlését id. Szalay Károly ügyvéd elnöklése alatt. Ifj. Lócs Rezső titkár felolvasta évi jelentését és annak végeztével azt indítványozta, hogy miután egy év múlva lejár a várossal kötött vadászberleti szerződés, kérjék meg a városi közgyűlést, hogy ennek lejártával ismét a vadásztársaságnak adja ki a vadászterületet. Elhatározták, hogy ezután csak vidéki vendégeket lehet hozni és csupán 8 napra. De ezt is be kell jelenteni, vagy előre, ha ez nem lehetséges, akkor utólag Meszlényi Antal dr. kir. ügyész idítványára Urbán Iván főispánt megválasztották a társaság tiszteletbeli tagjává. Megbízta Szalay elnököt és Lócs titkárt, hogy a tagsági díszjegyet nyújtsa át a főispánnak.

+ Az aradi kerékpár-klub f. hó 4-én vasárnap kirándulást rendez Radnára. Gyülekezés délután 2 órakor a radnai-uti vámháznál.

+ Az aradi-Meteor kerékpár klub f. hó 4-én vasárnap kirándul Vingára. Távolság 11.2 km. indulás pont 2 órakor a Vaskávéházból. Vingáról vissza indulás 5 45 perckor.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Bukott kereskedők. A „Matzner és Herlinger” cég, mely előbb a bécsi Frankfurter és Matzner cég bizományosa volt, 1897. júniusában önálló üzletet alapított Budapesten. De az új firma már két év múlva csődöt mondott. Rög-tön utána a tulajdonosok egyike, Matzner Lázár egy szép napon az üzletből minden készpénzt magához vett s Amerikába hajózott, és az itt maradt cégtárs pedig sehogysem tudott eleget tenni a kötelezettségeinek s miután a megkísérelt egyezkedés sem sikerült, kénytelen volt a csődöt megkérni. A büntető törvényszék elé kerülvén a dolog, az ügyészség vádat emelt a cégtagok ellen csalárd bukás büntette miatt, azon az alapon, hogy hitelezőik megkárosításával árukat és pénzt félretettek, eltitkoltak, árukat értéken alul elidegenítettek, valótlan követeléseket kifizettek, könyveiket hamisan vezették, szóval megpróbálták minden huncutságot. Mindezek tetejébe végül az egész üzletet titkon másra ruházták át. A vádirat ellen, melyet Cárán kir. táblai bíró elnöklésével ma tárgyalta a törvényszék vádtanácsa, dr. Weisz Ödön és dr. Szende Sándor védők kifogásokat adtak be. A tárgyaláson a kir. ügyészség nemcsak Matzner Lázárt, ki Amerikából jött vissza és Herlinger Márkust, de még Grünfeld Simon, Lefkovits Adolf és Löwy Károly kereskedőket is megvádolta. Ezek ugyanis, mikor a firma akciói rosszul állottak, színleges jogügyletek révén az egész boltot megvették s átírták magukra. Az öt jeles kereskedő egymást igyekezett befeketíteni, a mi sikerült is nekik teljes mértékben, a mennyiben a törvényszék vád alá helyezte valamennyiöket. Főtárgyalásra a jövő hónapban kerül sor.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

= Fizetésektelelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelelenségeket jelenti: Székely Armin és fia, szabó-cég, Budapest. — Szigeti József kereskedő, Krompach. — Kohl Károly szappanfőző és pálinkaárus, Vasvár. — Kahan Henrik kereskedő, Mármaros-Sziget.

Keresek
és méltányos áron veszek
magyar és német
folyóiratokat,
élelapokat,
valamint regényeket és tudomá-
nyos munkát is.

Kerpel Izsó

könyv, papír és zeneműkereskedése
Aradon, Andrassy-tér 20-ik szám. (Arena-épület.)
Telefon-szám: 885.

Ugyane cég ajánlja

több mint

40,000 kötetes
kölcsönkönyvtárát,

Aradon, Átél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)
Telefon-szám: 407.

melyben minden újdonság megjelenés után azonnal több példányban kapható.

Kölcsöndíj közönséges havi bérletre 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Az összes jegyzékek ingyen.

Magyar, német, francia és angol irodalom.

Vidéki bérletkés szerinti mennyiségben lakattal elzárt ládikában kaphatják a könyveket.

Legteljesebb ifjúsági kölcsönkönyvtár. A kölcsön díj a tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

Kiváló tisztelettel:

703

KERPEL IZSÓ
kölcsönkönyvtára Aradon.

C S A R N O K.

Két barát.

Írta: Langenberg Miksa.

Fordította: Ritt Gyula.

[7]

(Folytatás.)

E szavakra Altenach is elkomolyodott. Kézét nyújtotta a fiatal embernek.

— Beszéljen Marnitz — szolt meghatottan.

— Az az ember még élénken emlékezik a sz. privati napra!

— Tehát legyen gróf ur! Az ön kezébe akarom és kell, hogy tegyem az én sorsomat és egy egész család jövőjét. Megbocsásson, hogy a család nevét még elhallgatom! Lehetőleg rövid leszek, mert az emberi szenvedésről nem szabad bőven beszélni! Amidőn menyasszonyom atyjához indultam, el voltam készülve az akadályokra és erre menyasszonyom ma reggel figyelmeztetett is. Am arra, a mit ott hallottam, nem voltam elkészülve; az mélyebben megrendített, mint hajdan a borzalmas csatatér. Menyasszonyom atyja, egy oly ember, kinek jellemében, a jó és rossz, a szilárdság és gyöngegség, erély és határozatlanság ritka vegyülékét észleltem. Dacára hatalmas birtokainak és óriási jövedelmének, tul költekezett erején és most, ha csak a jóbarátok közül valakiki nem

huzza a vízből, melybe zuhant, tönkre ment ember. Es a szükségben mindig magasabba hágott a víz. Sehol sem látott segítséget és menekülést; hitele teljesen kimerült és a nap már nem volt távol, a melyen mint hontalan koldus, kell, hogy elhagyja ősi birtokát. Es ez a súlydó ember, hogy a legszükségesebbek fe-
dezetéről gondoskodhasson, egy sötét pillanatban, a démon sugalmazására, . . . váltót hamisított egy gazdag ember, egy birtokos szomszédja nevére. A váltót Waldmann berlini bankházába nyújtotta be folyósítás végett, — Istennek hála — rossz fizikus és ügyetlen hamisító, a bankár még azznap felfedezte a hamisítást és kereken kijelentette, hogy a hatóságoknak fogja feljelenteni!

— Waldmannnak hívják azt a bankárt? — kérdezte a gróf, — félbeszakítva az elbeszélőt.

— Ugy hívják! Ismeri őt?

A gróf nyugtatólag intett kezével.

— Csak gyorsan, mesélje tovább kedves Marnitz!

— Másnap reggel, — folytatta tovább Marnitz — Waldmann meglátogatta a birtokot és közölte vele, hogy más, alkalmasabb kivezető utat talált a csávából, mint a hatóságok. A dolog kellemesebb megoldást nyerne, ha a leányát, kit már több ízben látott, feleségül adná hozzá. Ebben az esetben, az esküvő napján vissza adná a hamis váltókat és ügyeinek rendezésére nagyobb összeget bocsájtana rendelkezésére. Ellenében azonban kénytelen lesz őt az államügyészségnél följelenteni!

— Ez hasonlít hozzá, a gazember! — tört ki a gróf haragosan.

— A birtokos, aggodalmában és kétségbeesésében mindenbe beleegyezett. Az egyetlen akadály még csak a leány részéről merülhetett fel, ki szive mélyéből megvetette ezt az embert, különben is szivét már másnak ajándékozta. Tehát nem volt más hátra, minthogy az apa feltárja leánya előtt szerencsétlen helyzetüket és ezzel leányát arra bírja, hogy föladásával megmentsen a család becsületét. Szerencsére azonban, mai föllépésem ezt egyelőre megakadályozta. A leány még mitsem tud erről és atyjának neve és becsülete most még tiszta és szentelen előtte. Mai látogatásom alatt köztem és a birtokos között egy heves jelenet fejlődött ki, amidőn is kijelentettem, hogy Waldmannat azonnal fölkeresem, fölvilágosítom a leány és közöttem levő viszonyról és őt visszalépésre fogom fölhívni. Midőn az öreg látta, hogy fámadtsággal fölépített kártyavára az összeomláshoz közeleg, lelkileg összetör és mindent elmondott nekem. Es ezzel én is elmondtam önnek mindent gróf ur és kérem: segítsen! Csak egy mód van a menekülésre: a végzetes váltókat vissza kell váltani Waldmanntól. Kéves magán vagyonomat örömmel áldoznám fel erre a célra, de az korántsem elégséges!

A gróf föl és alá járkált a szobában. Majd megállt és Marnitzhoz fordult.

— Milyen magasra rug az összeg.

— Nyolvanezer márkára.

Altenach bólintott a fejével. Majd tovább kérdezősködött.

— Es kinek a nevére vannak a váltók hamisítva?

E kérdésre egy hoszszu szünet állott be. A gróf csodálkozva nézett a fiatal emberre.

— Csak kivele, kedves Marnitz, melyik név használtatott ennél a szerencsétlen történetnél?

Marnitz mélyen föllélegzet.

— Az öné, gróf ur!

— Az enyém?! — szolt megütközve és a haragtól kidagadtak az erek a homlokán — Es ki az . . . az . . . ember, ki ezt merészelté tenni?

— Egy birtokos-szomszédja önnek, gróf ur.

— A nevét akarom tudni, a nevét! Tisz-
tán akarom látni az egészet. Hogy hívják?

— Glisso Henrik! — szolt megtörve Marnitz.

E pillanatban a gróf, ijesztő változáson ment keresztül. Férfias, piros arcát fakoszin váltotta fel, szemének tekintete fénytelen lett és néhány lépéssnyire visszatántorodott.

— Glisso, Glisso, Glisso, mondta ön? — mormolta maga elé.

— Ugyvan, Glisso! De mi ez, mi történt önnei gróf ur? — kiáltott fel Marnitz és föl-
ugrott, hogy a gróf segélyére lehessen.

A gróf végig simította homlokát.

— Velem, hogy mi történt velem? Semmi, éppen semmi! Ez a név, csak ez a név . . . nagyon meglepett, megindított engem.

Aggasztó csend honolt egy ideig a szobában. Végre Marnitz vette fel a szót.

— En befejeztem gróf ur, szabad tudnom elhatározásait?

— Elhatározásomat? — szolt Altenach és keserűen föl kacagott.

— Ön nem tudja barátom, hogy mit kér most tőlem! Ön nem tudja, hogy ettől az elhatározástól egy idős embernek a boldogsága vagy boldogtalansága függ!

— Nem értem önt gróf ur! — szolt Marnitz a legmagasabb csodálkozás hangján.

— Nem, ön nem érthet engem! Nem is tudnám, hogy honnan meritem oly gyorsan elhatározásomat; ma, semmi szín alatt nem. Jöjjön holnap délbe hozzám, akkor meg fogja fogja tudni. Es most kérem bagyjon magamra, nyugalomra vágyom. Isten önnei!

Egy kézzorítással elváltak egymástól. Marnitz, fejét rázva haladt le a lépcsőkön.

— Mi bántja, mi történt vele? Ugy tet-
szett, mint egy olyan, aki boldogságát össze-
törve látja. — mondta félig nyitott, remegő ajakkal Marnitz és elhagyta a szállót.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Augusztus 4. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Domonkos. — Protestáns naptár: Domonkos. — Görög-keleti naptár (jullius 22.): Mária, Magdolna. — A nap kél 4 óra 26 perckor, nyugszik 7 óra 12 perckor. — A hold kél 8 óra 52 perckor, nyugszik 9 óra 12 perckor.

Augusztus 5. Hétfő. Róm. kath. naptár: Havi boldogasszony. — Protestáns naptár: Havi boldogasszony. — Görög-keleti naptár (jullius 23.): Fokasz. — A nap kél 4 óra 28 perckor, nyugszik 7 óra 10 perckor. — A hold kél 9 óra 24 perckor, nyugszik 10 óra 27 perckor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 757.1 milliméter, délután 2 órakor 756.0 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 20.8, délután 2 órakor C° + 27.6. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor D. 4, délután 2 órakor N. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor félderült, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 14 milliméter éghabborúval, kevés jéggel.

Időjelzés. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Szeles, helyenként csapadék, zivatarok, hőszüvedés.

Szabadságairól emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Ereki-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Augusztus 4. Az aradi szabómunkások szakegyletének nyári ünnepéje (Csálal erdő.) — A gyoroki iparos olvasókör táncvigalma. — Az aradi székely asztaltársaság táncal egybekötött műkedvelői előadása (Vadember.) — A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egylet aradi fiókjának közgyűlése. — Az aradi turista-egylet kirándulása a Rákócy-hegyre. — Az aradi izraelita kihazasító-egylet választmányi ülése délelőtt 11 órakor (Hitközség gyülesterme.)

Augusztus 8. Jogyzóválasztás Borossebesen.

Augusztus 11. Az aradi kereskedő ifjúság táncvigalma (Városliget.)

Augusztus 17. Az aradi orvosok bálja Menyházán.

Augusztus 18. A „Zarand“ kerékpáros-egylet kerékpár versenye a brád-nagyhalmgyi országuton. — A csermői önkéntes tűzoltó-egylet táncmulatsága (Kaszinó-kert.)

Augusztus 18—19. Az aradi szabóiparosok országos kongresszusa.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Gaál Lipót

1860-évi

ARADON, Andrassy-tér 20. sz.

Alapított 1860-ban.

Szemüvegek, orrosipetők, lorgnettek, finom aczél, nickel tekenősbéka-csont, doublé és a magy. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett ezüst és 14 karatos arany kerettel ellátva. A lencsék pedig a legfinomabb kettős optikailag csiszolt üvegből és valódi hegyi kristályból készültek.

Javítások és vidéki megrendelések a legpontosabban jutányos áron eszközöltetnek.

Dus raktár minden szakmához tartozó árukból, u. m.: színházi és tábori látesővek, nagyító-üvegek (mikroszkop), hőmérők és légsúlymérők (Aneroid barometer), fém-
mérők orvosok számára, stereoskópok, pantoskópokból. Nagy választék stereoskóp képekből. Az orvos által elő-
írt szemüvegek és orrosipetők pontos méret után ké-
szülnek. 742

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 3.

Déltőzsde. A bazakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngé. Nyugodt irányzat mellett 18.000 métermázsza került forgalomba, változatlan árákon. Egyéb gabonanemek nyugodtak, változatlanok.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.15— 8.16
Buza 1902. áprilisra	8.52— 8.54
Rozs októberre	6.78— 6.79
Zab októberre	6.34— 6.35
Tengeri augusztusra	5.27— 5.29
Tengeri szeptemberre	5.33— 5.35
Tengeri 1902. májusra	5.17— 5.18
Repce augusztusra	13.45—13.55

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.13— 8.14
Buza 1902. áprilisra	8.48— 8.49
Rozs októberre	6.76— 6.77
Zab októberre	6.33— 6.34
Tengeri augusztusra	5.26— 5.27
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1902. májusra	5.15— 5.16
Repce augusztusra	—

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	633.—
Magyar hitelrészvény	641.—
Leszámitóbank részvény	429.—
Rima-Murányi vasmű részvény	442.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	633.50
Közuti vasut	574.—
Városi villamos vasut részvény	281.—

S z e s z ü z l e t.

— Augusztus 3. —

Mai jegyzéselnk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szárított moslék: 12'80—13'— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 3. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 80—82 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogrammon súlyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 87—88 fillérig, fialat közép páronként 251—320 kilogrammon súlyban 86—88 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 86—88 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon feüli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Romániai eredetű (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 87—88 érig. Közép páronként 240—260 kilogrammon súlyban 86—87 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 86—88 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak súly szerint és pedig a szokászerü levonások mellett, egy kilogramm súlyra fillérekben értendők. Szokászerüleg a hizott sertések teljes (brutto) súlyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4/o vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) súlya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám Augusztus hó 1. napján volt készlet 47,137 darab, augusztus hó 2. napján felhajtott 266 darab, augusztus hó 2. napján elszállított 257 darab, augusztus hó 3. napján maradt készletben 47,140 darab. Uziel: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, augusztus 3.

Magyar aranyáradék 4/o	118.45
Magyar koronajáradék 4/o	92.90
Magyar arany 41/20/o	120.25
Magyar ezüst 41/20/o	100.60
Magyar keleti vasut	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsajegy kölcsön	173.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.50
Osztrák papírjáradék	98.95
Osztrák járadék ezüst	98.80
Osztrák járadék arany	118.—
Koronajáradék	95.75
1860-iki államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészvény	1675.—
Magyar hitelbank részvény	639.—
Osztrák hitelbank részvény	629.—
Osztrák-magyar államvasut	631.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.02
Német birodalmi márka	117.20
London	239.50
Paris	95.05

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszá. ról reg. rel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszáig délután	2.04	Radnáról délut. An	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délut. An	4.06
Radnái este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	9.08
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

Aradi nyári szinkör.

Vasárnap, 1901. évi augusztus hó 4-én:

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árákkal:

A kuruczfurfang.

A népszínházi bizottság által 100 arannyal jutalmazott népszínmű 3 felvonásban, dalokkal és táncszal. Irtá: Bokor József.

S Z E M É L Y E K:

Ozv. Becskyné Bácsné.	Tulokiné . . . Kalocsa R.
Ilona Mátyai A.	Somfáné . . . Tolnayné.
Bögözy Mezei Péter.	István Czako V.
Senki Tamás László Gy.	Vófély Boda F.
Tetény Gábor Palágyi L.	Czinka Panna Angyal Ilka.
Bedő István . . Fenyéri Mór.	Pál. barát . . . Palóczai Pál.
Bözszi, neje . . Felhő Rózsi.	Bálint Szadai F.
Katlicza Komlósy I.	Futár Szamosy L.
Putó, kurucz Nemes S.	Egy leány . . . Billik Emma.

Kezdete 3 és fél órakor.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes árákkal:

Papanek Dani.

Bohózat 5 képből dalokkal, táncokkal és felvenülásokkal. Zappert Brunó után magyarosította: Komor Gyula. Zenéjét szerzették: Weinzierl Miksa és D'Amant Leo.

SZEMÉLYEK:

Papanek Dani Polgár S.	Boldizsár . . . Szőke S.
Mandelblüh . . Szadai F.	Bolton Palágyi L.
Mókus Irma . . Felhő Rózsi.	Steffens László Gy.
Marianka . . . Tomcsányi R.	Milka Mátyai A.
Vadas Béla . . Arkossy V.	Ilka Garai Ilona.
Sára Tolmainé.	Churchill . . . Mezei Péter.
Panyóka Máté Fenyéri Mór.	Harry Nemes S.
Lili Komlósy I.	Knoll Cakó Vilmos.

Kezdete 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Ma

a Japán tea- és kávéház

kellemetes

KERTHELYISÉGÉBEN

GYURKOVITS TESTVÉREK

jóhírnevű zenekara játszik.

A nagyjérdemű közönség becses pártfogását kéri

kiváló tisztelettel:

Braun és Schuch.

Kezdete 8 órakor.

Kitűnő italok és hideg ételekről gondoskodva van.

Egyéves önkéntesek figyelmébe!

Van szerencsém a t. önkéntes jelölt urak becses figyelmét

egyenruházati műtermemre

felhívni, hol elegáns szabásu, előírás szerinti egyenruhák és felszerelések szolid árák mellett készíttetnek.

Becsés pártfogásukat kérve, maradtam

tisztelttel:

Jnokai-Jóth Sajos,

996

Andrássy tér 22. Neuman-palota.



IGEN FONTOS

a téli ruhák, bundák, szőnyegek

biztos megóvása.

E célra csakis

Moly-pusztítónkat

ajánljuk

50 fillér, 1 korona és 2 koronás dobozokban.

Svábok, Bolhák, Rusznik, Legyek, Poloskák

és más hasonló házi férgek biztos kipusztítását hirneves

ROVAR-PORUNKKAL

lehet elérni.

30, 50, 80 és 1 korona 50 filléres dobozokban.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.



Egyéves önkéntesi-

felszerelések minden fegyvernemhez a legjutányosabb áron és szép kivitelben készíttetnek.

az I. délmagyarorsz. egyenruházati intézetben

KOLARITS NÁNDORNÁL,

Temesvárott.

990

Arjegyzékek bérmentve.

Gyümölcs és szőlő bor készítési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytatosan ható kettős emeltyű szerkezettel, és nyomó szabályzóval. A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

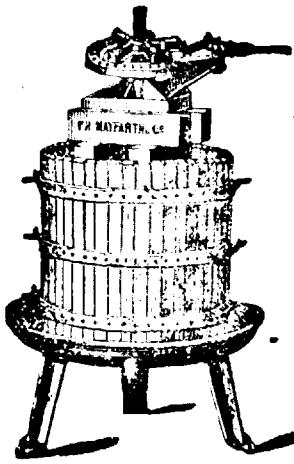
Szőlő és gyümölcs zuzók

és boggyó morzsolók.

Teljesen felszerelt

szüretelő készülékek

Szőlő és gyümölcs őrők. Aszaló készülékek, gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szab. önműködő „SYPHONIA” gyümölcs és szőlő-vessző permetezők.



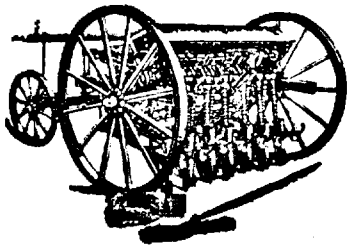
szőlő ekék.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű

„AGRICOLA”

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerékek nélkül, dombon vagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartóság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.



A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket szén- és szalmaprések- kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trileurók, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kir. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak vasöntődek és vashámorművek

Alapított 1872.

750 munkás.

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntette több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel, az összes nagyobb kiállításokon. — Részletes árjegyzék és elismerő levél ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek. 844

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknél

az

Kellemes ízű! Umberto Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umberto-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemesen adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngéledők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszersmind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesitem, hogy Umberto china vasborra betegeimnél, különösen ideggyengéknel, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt. Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápory Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez”

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Hidegvizgyógyimód félfürdők, leöntések, lepedő-ledörzsölés, zuhanyok az idegesség, álmatlanság, ideges gyomor- s bélzavarok, vérszegénység, kezdődő tüdőcsúcsburut ellen. Egyes fürdő 50 kr., 15 fürdő 6 frt, havi bérlet 10 frt.

Szénsavas fürdő szív- bajok, gerinczvelő bajok, ideggyengeség ellen. 15 fürdő 18 frt, 1 fürdő 1 frt 50 kr.

Villamfényfürdők Pöstyén, Lukácsfürdő, Herkulesfürdő, Felixfürdő helyett rheuma (csúsz), köszvény, idegzsábák, elhízottság ellen kitűnő sikerrel használhatók. 1 fürdő 1 frt 25, 15 fürdő 15 frt.

Svéd gyógytorna görbe hátú, rossztartású gyermekek edzésére. Díj megegyezés szerint.

Belégzések fenyőkivonat v. sooleval 1 belégzés 80 kr. 15 belégzés 10 frt.

Napfürdők direct e célra magas kerítéssel elkülönített szabad helyen. Utána langyos fürdő a betegség neme szerint, az orvos által meghatározott fokkal. Hatása a nap vegyi sugarainak az anyagcserét fokozó befolyásában áll. Gyenge szervezetűek, idegesek, csúszosak, elhízottak jó eredménnyel használhatják. 1 fürdő 80 kr. (a langyos fürdő beleértve), 15 jegy 10 frt.

Dr. HECHT orvosi intézetében

Aradon, Zrinyi-utca 3. szám.

Állandó orvosi felügyelet.

Telefon 270.

Külön orvosi díjazás nincs.

Mindenféle katarus betegségek, légzési bántalmak, vérszegénység, sorvadás ellen kitűnő gyógyhely

Gleichenberg

Constantia- és Emma-forrás alkalikus tartalommal. Klausen Molke forrás vastartalommal, strelizált tej-kura. Kefir, Quellsolt, fenyőfabelegzés külön kabinokban. Édes ásványvizsek, hő-fürdők. Fenyő és vas-fürdők. — Nagy vizgyógyintézet. — Langyos, pormentes levegő, erdős dombvidék. 267

Bővebb felvilágosítást és prospektust ingyen küld, nemkülönben lakás és kocsik előállításáról gondoskodik a Fürdőigazgatóság.

Idény május 1-től szeptember végéig.

Egy nagy nemesi birtok

Nagyvárad vasuti állomástól 1 1/2 órányira kocsival, jó csinált uton; terjedelme 6000 h. ebből 2000 h. szántó, jelenleg 2000 h. kivágott erdő, a mely irtás által elsőrendű szántóvá alakítható, mert kitűnő fekete pihent föld, és 2000 hold őserdő, bükk-cser- és tölgyfával. Van 4000 öl kész vágott tűzifa, a mely mindenkor eladható. Gyönyörű emeletes uri kastély 20 szobából, egy nagy park által körülvéve. Több holdas beültetett nagy szőlő, melyből elsőrendű bor természetik már több év óta. Dohánytermesztésre kitűnő talaj, ugyszinte nagyon sok makk terem, az idén bebizonyíthatólag 1000 drb. sertés hizlálásához elegendő termett meg. A gabonatermesztés kitűnő, idej termés 5—6 mm. holdankint. A birtoknak jó karban levő gazdasági épületei vannak. Ára 725.000 frt fundus instructussal. Teher 450.000 frt. olcsó bankpénz amortisatióra. A vételhez csupán 100.000 frt. szükséges, a maradvány igen kényelmes fizetési feltételek mellett. A szomszéd községek lakosai a birtokot parcellázva óhajtják, és oly árt ígérnek, hogy ily módon 900.000 frt. érhető el, de a tulajdonos beteg ember lévén, nem megy bele a parcellázásba, inkább olcsóbb árban, de egyszerre óhajtja eladni. Fiatalabb erőnek igen ajánlatos volna, hogy parcellázza, s így könnyű módon 200.000 frtot rövid időn belől szerezhethet meg.

Alkalom most nyílik egy ily kitűnő birtok vétele által a tőkét jól elhelyezni, mert családi körülmények miatt eladó a birtok. — Bővebb felvilágosítást nyújt

Rosenberg Károly, ügynök.

1011

Hötvös-utca 12.

B.-Csabai Termény- és Áruraktár

Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelyiségeinket

gabonák, kereskedelmi árúk és iparczikkek

beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmázsa és árúk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott gabonákra, kereskedelmi árúkra vagy iparczikkekre olcsó kölcsönök azonnal adatnak és ez által úgy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak.

Csaba vasuti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasuton érkezett árúkra reexpeditio-kedvezmény nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az árúk kezelése a leggondosabban és olcsó díj felszámítása mellett történik és kívánatra az árúk adás-vételét is közvetítjük. 835

Vasuton érkező árúknál czimzettként mindig a B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az áruraktári intézőségénél, továbbá B.-Csabán: a Békés-Csabai Takarékpénztár-Egyesületnél vagy Aradon: az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.

304—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Mittelmann-féle szeszgyár telepen levő magtárhelyiségeknek f. évi július 1-től 3 évre való bérbeadása iránt folyó évi augusztus hó 5-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-árak: 1. Az 1. 2. és 3. sz. 4600 mm. gabonát befogadó magtárra 750 korona. 2. A 4. sz. 6000—7000 mm. gabonát befogadó magtárra 1200 korona. 3. Az 5. sz. 4000—5000 mm. gabonát befogadó magtárra 1000 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi július hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,

aljegyző.

SZEPLŐ

májfolt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű arztizatiánságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt a Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Használata rendkívül kellemes, a bőr által azonnal teljesen felszívódik minek következtében az arcznak szép ifju bájt kölcsönöz. Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatú

Ibolya-crème szappan á 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Ban de Violette de Hajós.) Ezen higiénikus moudóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérillom és róza színében illudkís varázsszint kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan poudert az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, róza és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni higiénikus kiállításán, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálairatokkal elismerve!

Óvatodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben és VOJTEK és WEISZ uraknál.

Városi és megyei telefon 179.

Szabadalmazott hámfák.

A n. é. közönség becses figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét föl hívni a legmodernebb berendezésű és a legmagasabb igényeket kielégítő

kocsi gyáramra

(Erzsébet körut)

a melyben igen előnyös árak mellett készítek és javítok mindennemű

kocsikat, (hintókat)

illetve e szakmába vágó munkákat.

Gyáramban készült mindennemű új munkákért 2 évi jótállást vállalok.

A n. é. közönség nagybecsű támogatását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

SCHAMBERGER LÁSZLÓ,

magy. kir. technológiát végzett kocsigyártó mester.

Több aranyérem és elismerő levél.

1002 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Méltányos árak.

Egy drb. tömör fából hajlitott keréktalpak.

Legizlésebb kivitelű kocsik.

Automobil és motor-kocsik.

Legtartósabb lényezés.

Kerekekre azél síruvasak.

186—1901. szv. szám.

Hirdetmény.

A földmivvelésügyi m. kir. ministeriumnak rendelkezése folytán a nagykőrösi, verseczi, békéscsabai, bajai és dorosmai m. kir. méntelep osztály részére 1901. november 1-től 1902. október hó 31-ig szükségilendő kenyér, zab, széna, esetleg muhar ágý és alomszalma kóolaj és keménytüzifá szállításának biztosítása végett **1901. augusztus 27-én délután 1 órakor** alulirt parancsnokságnál írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog tartatni. A közelebbi feltételek a nyilvános helyeken kifüggesztett hirdetményekből kivehetők, vagy pedig alulirt parancsnokságnál, valamint a fentnevezett méntelep osztályoknál megtekinthetők, ahonnan a föltételeket tartalmazó hirdetmény fölhívásra megküldetik.

Nagy-Kőrös, 1901. június hóban.

**Nagykőrösi magy. kir. állami méntelep
Parancsnokság.**

936

KNEFFEL KÁROLY és FIA

Arad,

Andrássy-tér

14. szám.

TELEFON

139. sz.

100 kiló

elsőrendű, darabos

bük-faszén

bérmentve házhoz szállítva

☞ **2 frt 20 kr.** ☜

M. kir. Államv. üzletvezetőség Miskolcz.

18522—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőségé az általa kezelt összes vonalain és állomásain az 1901. év szeptember hó 1-től 1902. évi december 31-ig előforduló patkány, egér és egyéb kártékony férgek kiirtására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség vonalain patkányirtásra 18522/901. számhoz felirással ellátott borítékba zárt és lepecsételt és a pályázati feltételek szerint kívánt okmányokkal felszerelt ajánlatok 1901. év augusztus hó 10. napjának délelőtti 12 órájáig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkári hivatalához kir. posta útján térti-vevény mellett nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 200 azaz kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas érték-papirokban a nevezett üzletvezetőség miskolczi gyűjtőpénztárában 1901. évi augusztus hó 9 ig déli 12 óráig letétbe helyezendő.

Értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett négy napnál nem régibb utolsó napi árfolyam szerint, de a névértéken felül semmi esetre sem fognak számíttatni. Takarékpénztári betét könyvek bánatpénzül nem fogadtatnak el.

Ajánlattevők kötelesek ajánlatukban az alkalmazandó irtószereket és eszközöket világosan megnevezni és hogy minden egyes irtószér sikeres használhatósága az országos vegyészeti intézettől beszerzendő bizonyítvánnyal, az alkalmazandó irtóeszközök kipróbált használhatósága pedig hitelt érdemlő más eredeti bizonyítványokkal lesz igazolandó.

A pályázat tárgyát képező munkára vonatkozó feltételek a kötetendő szerződésben vannak részletesen felsorolva, mely a miskolczi üzletvezetőség II. (pályafentartási és építési) osztályában a hivatalos órák alatt betekintheők illetőleg megismerhetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A miskolczi üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlat összegére szabadon választhasson és azzal a szerződést véglegesen megköthesse.

A bánatpénz fejében letett 200 korona készpénz vagy a fentiek szerint megállapított értékpapír az ajánlat el nem fogadása esetén az arról szóló értesítéssel egyidejűleg, de legkésőbb folyó 1901. év augusztus hó 30-ig a letétjegy visszafizetésére ellenében kiadatik.

Az elfogadott ajánlattevő bánatpénze a szerződés szerint mint biztosíték kezeltek.

Miskolcz, 1901. július hó 13-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnnyomás nem díjazatik.)

A nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmébe.

A most életbe lépett törvény, hogy magán vevőket utazó nem látogathatja, bizonyára oly családoknál, ahol kelengyére szükség leend, az a fontos kérdés merül fel, hol lehet azt minden tekintetben megbízhatóan és méltányos áron beszerezni.

Ezen körülmény indított minket arra, hogy sok évek óta bevezett

kész női fehérnemű, valamint ágykészletekből álló raktárunkat

most **kiváló nagy** választékban felszereltük.

Elsőrendű összeköttetéseinknél fogva, abban a helyzetben vagyunk, hogy a legegyszerűbb kelengyét a legfinomabb kiállításig **azonnal a kész raktárról** vagy rövid időn belül szállítható.

Ezenkívül mindenkor dus raktárt tartunk **Siegl-féle vásznokból, Schroll-féle chiffonok, Regenhárt és Raymann-féle fehér és színes asztalneműek**, ugyszintén **Wein Károly és Társa késmárki áruit** eredeti gyári árjegyzék szerint.

Fehérnemünk a leggondosabban vannak kiállítva, a varratása kifogástalan.

Az általunk számos előkelő helyre szállított kelengyékért a legnagyobb elismerésben részesítettünk, mi-ről bármikor referenciát szolgálhatunk.

Azon tisztelt vevőink, kik otthon óhajtják készíteni a fehérneműt, és nálunk szerzik be az anyagot hozzá, csak azoknak szolgálunk minta darabokat.

Jó házi varrónők nálunk mindig előjegyzésben vannak.

Amidőn még kérjük alkalmlilag b. látogatásával szerencsételni

kiváló tisztelettel

Rosenblüh H. és Társa

Arad, Szabadság-tér és Forray-utca sarkán.



Csak Globus tisztító kivonattal tisztítsunk

Aranyéremmel jutalmazva a párisi 1900. évi világkiállításon.

Kapható: minden — hirdetemvényeink útján felismerhető — üzletben. 373

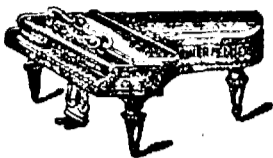
10, 16 és 30 filléres dobozokban.

KRISPIN JÓZSEF

hangszertermében

Aradon, Deák Ferencz-utca 28. sz. a. levő

(saját házában.)



A gazdag készletben levő új és átjátszott zongorák és harmoniumok eladás és bérbeadásra a legjutányosabb árban rendelkezésére állanak a n. é. közönségnek.

Zongora hangolások és javítások jutányos ár mellett.

Ugyanott minden más hangszerek u. m. hegedűk és hangszerkehez szükséges kellékek, egyes alkatrészek nagy választékban kaphatók.

Az összes bel- és külföldi zeneirodalmi újdonságok mindig készletben vannak s minden legújabb zenemű hangjegyei kaphatók.

Harminczezer kötetből álló szépirodalmi kölcsönkönyvtár, magyar, német és francia munkákból havonként 80 krajczár, kötetenként 5 krajczár olvasási díj mellett.

Üzletemet a nagyérdemű közönség szíves pártfogásába ajánlva, biztosítom lelkiismeretes, pontos kiszolgálásról.

Krispin József ARAD, Deák Ferencz-utca 28. szám alatt.

2438—1901. p. m. sz.

Hirdetmény.

Néhal Pálffy Józsefné szül. Kishalmy Klementina emlékezetére idős Kishalmy Ferencz ur által tett alapítvány 8000 korona tőkéjének 400 koronát tevő egy évi kamata, mint kiházasítási vagy üzletberendezési segély összeg a f. évi augusztus hó 18-án egy az aradi polgári jótékony nőegylet árvaházában nevelt kifogástalan erkölcsű, szorgalmas árvának, vagy egy oly egyének, ki szintén a nevezett árvaházban neveltetett, a mint ilyen nagykoru lép házasságra, vagy kezd üzletet, ki fog adadni.

Azok tehát, kik ezen összeget elnyerni óhajtják, s a megjelölt minősítéssel bírnak, felhivatnak, hogy kérvényüket hozzám 1901. évi augusztus hó 18-ig benyújtsák.

Arad, 1901. július hó 31.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos,
polgármester.

Jencs-féle Narancsvirág-Crème.



Teljesen ártalmatlan és biztos azor szeplő, pattanások, májfoltok, bőrtarka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ránczos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idejei elő az arczbőr fényességét. Ára 1 korona. A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János” gyógyszer-tárában
Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: Dr. EGGER „Mádor” gyógyszer-tára
Budapest, VI., Váci-körút 17.



Minden háziasszony és anyja

Üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

szerves tekintélyek által ajánlva, Európa legelső államában Német átkerrel alkalmazták

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kozmos sídó kútegek, ugyancsak orr-rezesség, ótvár, fagydag, láb-izadás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fa-kátrányt 40 %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrány-szappan megrendelése az ismert védjegyre való ügyetemes körtek. Idült bőrbetegségeknél átkerrel alkalmazták a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.
A gyengébb kátrány-szappan az arczbőr tisztításánál a tisztítására, a gyermekeknek valamennyi fejbetegségei ellen felülmulhatlan bőrtisztító, mosó és fűrdő-szappan mindennemű használatul szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

50% glicerín tartalommal és finom illattal. Ára minden fajnak hamisítástól védelemmel együtt 35 kr., csomagokban 3 db 1 kr., 3 db 1 kr. 90 kr.
A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők: Benzoe-szappan a bőr finomítására, borax-szappan pattanások ellen, carból-szappan a bőr tisztására himlőhelyeknél és mint fertőtlenítő szappan Berger-féle fenyő fűrdő-szappan és fenyő-páncs-szappan, Berger-féle gyermek-szappan az szöngő kör részére (25 kr.) lehtyél-szappan rheuma és arcvörösség ellen, szeplő szappan igen hathatos, Tannin szappan lábizadás és hajkihullás ellen. Fog-szappan köcsögben 1. az. rendes fogaknak, 2. az. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a röpiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kárni, miután számtalan határtalan utáztatok vannak, Gyár és Főraktár: G. Hell & Comp. Troppau. Erdélyi államban a szászországi gyárműhelyekben készült.

Szöllőtulajdonosok figyelmébe!

Hordók

használtak, kijavított állapotban árméltóan kaphatók, míg a készlet tart, alanti cégénél.

NEUMAN TESTVÉREK

ARADON.

1000

Pályázat.

A „Soborsini Takarékpénztár r. t.”-nél lemondás folytán évi 1400 koronával javadalmazott

pénztárnoki állásra

ezennel pályázat hirdettek.

Pályázóktól megkívánatik a kereskedelmi akadémiai végzettség, a magyar és román nyelvnek bírása, pénzügyi gyakorlat és végül, hogy a katonai kötelezettségöknek eleget tett legyen.

Kellően felszerelt pályázati kérvények folyó évi augusztus hó 20 ig nyújtandók be.

A megválasztott tartozik 2800 korona készpénzt vagy megfelelő értékű értékpapírt óvadékként letenni.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Soborsin, 1901. augusztus 1-én.

1018

Az igazgatóság.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármi folt az arczán, használja a teljesen arczalmatlan Rozsnyay-féle világbirű

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbort rövid időn fehérré, tisztává és üdűvé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. **Serail-szappan** egy drb. 30 kr. **Serail-hőgyper** egy doboz 70 kr. Kitűnő és valódi **Epszappan** egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság

és gyomorgyengeség gyógyítására ezek mennek Karlihadba holott ezt a czélt itthon is elérhetik **Rozsnyay M.**

PEPSINBORA

használatá által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

A t. cz. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

K a p a t ó i:

ROZSNYAY MÁTVÁS gyógytárában **Arad, Szabadság-tér.**

Budapesten: **Török József és dr. Egger Leo „Nádor”** gyógyszertárában, valamint minden magyarországi gyógyszertárban.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják a **Rozsnyay M.-féle**

Chininezukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1889-ben Fiumében pálya díjjal koszoruzott. Értéktelen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a **ROZSNYAY M.-féle** pályakoszoruzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírján Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Idegesség,

vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat **Rozsnyay**

Vasaschinabora,

mely saját termései ménessi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felolmul. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.



Magy. kir. államvasutak

119344—901. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a Piski állomáson létesítendő új felvételi épület előállítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a magy. kir. államvasutak igazgatóságának magasépítmenyi ügyosztályában (VI. Terez-körut 56. sz. III. em. 14 ajtó) és Aradon az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. évi augusztus hó 24-én déli 12 óráig nyújtandók be alólírott igazgatóság építési főosztályában (Terez-körut 56. sz. II. em. 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsél-

elve a következő felirattal nyújtandók be. „Ajánlat a Piski állomáson létesítendő felvételi épület munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi augusztus hó 23-án délelőtt 12 óráig 7500 azaz hétezeröttszáz korona bánatpénz teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (VI. ker. Andrássy-ut 75. szám földsz.) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Pósta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényel adandók fel.

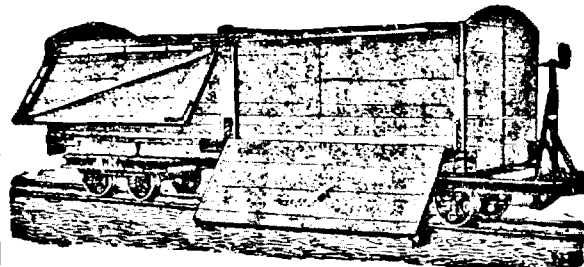
Budapest. 1901. július hó.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomást nem díjazunk.)



RÉPAVASUTAK



U. M.: SINEK, VÁGANYOK, KOCSIK, VALTOK, MOZDONYOK STB. A RÉPAIDÉNYRE **BÉRBE** IS ADATNAK.

ROESSEMANN és KÜHNEMANN

Koppel Arthur-féle Vasutak

BUDAPEST, VI. KÜLSŐ VÁCZI-UT 113—115.

STANDARD

Életbiztosító-társaság. — Alapított 1895.

Kivonat az évi jelentésből:

1900. évben elfogadott biztosítások összege 5102 kötvény	K. 52.349,320
1900. évben kiállított kötvények évi díja	K. 2.185,381
185 új járadékszerződésért bevételeztetett	K. 3.312,980
Halálesetek 1900. évben, a nyereseményhez hozzáadásával	K. 18.280,100
1900. évben esedékessé vált kihazasítási biztosítások	K. 1.185,727
Biztosítási állomány 1900. november 15-én	K. 618.854,850

Évi bevétel K. 30.068,940.

Vagyon K. 240.632,462,84, szaporodott 1900-ban 10.521,700 koronával. Elért átlagos kamatláb 3⁹/₁₀₀o.

Standard életbiztosító-társaság.

Az 1900. évi nyereseményelosztás eredménye:

Összvagyon a kiküldött bizottság és a mérleg tanúsága szerint	K. 240.632,462.—
Levonva az összes kötelezettség	K. 226.002,715.—
Felosztható felesleg	K. 14.629,747.—

a mely következőképpen osztott fel:

A nyereseményrészesedéssel biztosítottaknak (az utolsó 5 éven belül esedékessé vált biztosításokra már folyósított 1.134.659,45 összegben felül)

K. 14.424,313,20

Marad új számlára K. 205,433,80

Ha a nyeresemények a tőkéhez csatoltatnának és csak azzal korlátoznék kifizetésre, a fent kiutalt nyereseményösszeg **23.847,134,20** koronára tőkészaportításnak felelne meg. Az egyes kötvényekre kiutalt nyereseménytél 25⁰/_o-kal túlhaladja az 1895-ben adott nyereseményt.

STANDARD életbiztosító-társaság

magyarországi fiókja

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 4. sz. (Standard-palota.)

Kiadó üzlethelyiség.

Pankotán,

a város főterének legélénkebb helyén fekvő

(volt Rigler-féle sarok házban)

jelenleg Néczin R. Tsa által bérelt divat-üzlet

helyisége

lakással együtt

folyó év november hó 1-től

kiadó.

Bővebbet Soltz Gyulánál Pankotán 1026

Magyar királyi államvasutak.

119343—901. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a Mezőtúr állomáson létesítendő hat állású mozdonyhoz szükséges vasszerkezeti munkák előállítására és szállítására.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magyar királyi államvasutak igazgatósága magas építményi ügyosztályában (VI. Teréz-körút 56 sz. m. III. emelet 14. szám) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. évi augusztus hó 14-én déli 12 óráig nyújtandók be, alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályánál (VI. Teréz-körút 56. szám II. emelet 10 ajtó.)

Az ajánlatok egy koronás az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva lepecsételve és következő felirattal nyújtandók be:

„Ajánlat a Mezőtúr állomáson létesítendő mozdonyhoz vasszerkezetre.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1901. évi augusztus hó 13-án déli 12 óráig 380, azaz háromszáznyolcvan korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (VI. Andrássy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítanak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok, szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Post útján beküldött ajánlatok, és bánatpénzek tért vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1901. évi július hóban.

Az Igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazunk.)

* * * * *

**MAGYAR és NÉMET FOLYÓIRATOKAT,
EGYES KÖNYVEKET ÉS
TELJES KÖNYVTÁRAKAT
magas árakon vásárlunk.**

Tudatjuk továbbá **vidéki iskolakönyv vásárlóinkal**, hogy üzletünk mult évi novemberben

Templom-utca és Kazinczy-utca sarok
(Polgári fiu-iskolával szemben)

lett áthelyezve.

☞ Ugyanott egy elárusító felvétetik. ☜

Tisztelettel
Ingusz I. és Fia.

1023

2—3 iskolás-fiu, vagy leány uri háznál ellátást nyer, esetleg zongora használattal. Bővebbet a fenti könyvkereskedésben.

* * * * *

Lakások kiadók!

Boros Béni-tér (Fő-ut 15. sz.)
házban
két erkélyes elsőemeleti és egy második emeleti

nagyobb lakás
vizvezetékekkel,
ugyszintén egy

üzlethelyiség

folyó évi november 1-től esetleg előbb is

kiadók.

Bővebbet ugyanott Dengl Lajos urnál. 1027

HOFFMANN SÁNDOR

divatárunk és szőnyeg-telepe

„A f e c s k é h e z”,

ARAD, Színház-épület.

Legnagyobb választék olcsó árak, figyelmes és gyors kiszolgálás!

Legszebb delainek minden színben.

Franczia- és honi BATISZTOK 25, 31 és 43 krajezár méterje.

Occasio!
Egy teljes menaszonyi kelengye csak **100 forint.** Alkalmi vétel.

Csipkék, betétek és csipke gallérok legújabb divat szerint.

Övek és csattok meglepő szép rengeteg nagy választékban.

Kirakataimban meglepő olcsó árakkal ellátott cikkek láthatók.

Készpénz vásárlásnál 5% pénztári engedmény vehető igénybe

Sürgönczim: „FECSEHÁZ”.

Városi és megyei telefon szám 10.

974

Városi és megyei telefon 208.

Városi és megyei telefon 208.

Egy éves**önkéntesek**

teljes felszerelését

a legelegánsabb kivitelben

és

legjutányosabb árak mellett

elvéállal

SCHÄFFER HENRIK

1021 ARADON, Andrásy-tér (Bing ház)

a szentháromság szoborral szemben.

20891—1901. szám.

Aradvármegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

Aradvármegye folyó évi tűzifa szükségletének biztosítása céljából árlejtés hirdettetik és megtartása 1901. évi augusztus hó 12-ik napjának délelőtti 10 órájára tüzetik ki.

Felhivatnak mindazok, kik a vármegye részére mintegy 600—700 köbméter tűzifát szállítani hajlandók, hogy erre vonatkozó zárt ajánlataikat hozzám az árlejtés napjának d. e. 9 órájáig annál is inkább adják be, mert a később beérkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlatban világosan kitüntetendő, hogy egy-egy köbméter elsőrendű, görcestelen, egészséges hasábu, kétéves vágásu cser- vagy bükk tűzfa az aradi állomáson lerakva s ott átadva mily árban hajlandó szállítani.

A szállítás augusztus hó folyamán megkezdendő és a megrendelt famennyiség beszállítása naponta megszakítás nélkül 100 köbméterenként folytatandó s illetve befejezendő.

Arad, 1901. évi augusztus hó 3-án.

Az alispán távol:

Schill József
főjegyző.

1025

Eladó**50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!**

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, szaletli és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fác-
zán-utca 7. szám. 596

32 éves magánzó

szolid nevelésű mostoha leányomat kisszámú **intelligens családhoz** óhajtanám

szoba-leánynak

adni.

Nem annyira a fizetés, mint jó bánásmód megkívántatik.

Levélbeli megkeresést a kiadóhivatal továbbít. 1022



Fiatal ember

az esteli órákra

német

nyelvoktatót

keres.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

**PUSKAMŰVES.****KNIZSE IGNÁCZ**

ARAD,

VÁROSLIGET, POLGÁRI LÖVŐLDE.

Elfogad mindennemű javításokat

czéllövő-, vadász- és flobert-fegyvereken, revolvereken,

továbbá készít

új fegyveragyakat, mindennemű fegyverekhez

a legszebb kivitelben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. — Olcsó árak.

Kiváló tisztelettel

KNIZSE IGNÁCZ

puskaműves.

994

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és zsírmentes készítmény a...

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szünteti szepelot, májfoltot, pattanást, bőrtájkát (mitesszer) és minden más bőrbajt. Kiszimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is bájos arcasszint kölcsönöz.

Hamiltásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamiltások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csak oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosok tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csak az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalek.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arcvíz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem tölletnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamiltásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerkereskedésben.

Alapított 1845.

Szebb árak!

Férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe, tisztelettel ajánlja előemert
legjobb minőségű áruit.

Nagy választék

bel- és külföldi
gyapju- szövetekből.**NEUMANN**

Szebb árak!

Mérték szerinti megrendelések BUDAPESTEN saját műhelyeimben kifogástalan kivitelben készíttetnek. 134

Telefon 457.

Alapított 1845.

Telefon 457.



Eckert-féle
Edelreute
természetes likör
hegyi gyógyfüvekből lepárol-
va, kitűnő ízű gyomorerősítő.
Vadászatok és utazásnál
vizzel keverve üdítő ha-
tással, 305
kitűnő házi szer.
Csász. és kir. szabadalmazott
likör-gyar,
Eckert Albert,
Gráz.

Kerestetik
dongafa-üzletbe
a kezelésben, bevásárlásban és
eladásban 1014
teljesen képzett
szakember.

Czím a kiadóhivatalban.

TROPON tápláló és erősítő szer, a
legjobb és legolcsóbb fe-
hérsze-készítmény. kapható a következő
alakokban:

TROPON por-alakban, a husz leg-
táplálóbb része, tiszta fe-
hérsze, ételhez keverve tápláló erejüket
sokszorosán fokozza.

VAS-TROPON egyesíti magában
a vas- és a fehérsze-készítmények
a fehérsze izomerősítő hatását. A vér-
szegénység, sápadtság, idegyöngeség leg-
jobb orvosszere.

TROPON-CACAO a leg-
táplálóbb reggeli
ital, tisztserte táplálóbb, mint a közönsé-
ges cacao, melynek legfinomabb fajtájá-
val készül.

**TROPON-GYERMEK-
TÁPLISZT** a leg-
tartalmasabb és
legmegbízhatóbb gyer-
mektáplálék. Egvedülly igazi pótszere az
anyatejnek. Nagy Tropon (fehérsze) tar-
talma következtében tápláló ereje nagyobb,
mint minden más tápliszte. 387-3

Kaphatók minden gyógyszerárban.

Egy jó házból való

fiú

vegyeskereskedésben

tanulónak

teljes ellátás mellett

felvétetik.**Berger Manó**

Arad-vár. 1020

Bámulatos újdonság!

325 db 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns
lánczsal. három évi jótállás mellett, egy
„Laterna Magica” 25 érdekes képpel, 1
igen finom nyakkendő-tű simili brilliánt-
kövel, 1 keleti gyöngyökből való nyakék,
a legmodernebb női ékszer patent zárral,
1 finom bőr pénztárcza, egy nagyon ele-
gáns szivarszipka, 1 double-arany kezelő-
és inggomb-garnitúra, 1 finom zseb-
kés, 1 finom tolette-tűkör tokban, 20 darab a
levelezéshez szükséges tárgy és még 200
darab különböző apróság, mely minden
háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes
325 darab tárgy, melyek k zül maga az
óra megéri a pénzt, megkapható 1 frt 95
kr. utánvétellel az elárusítónál

S. Kohane

KRAKKAU (Galiczia.)

POSTFACH 72. 933

Ha a küldött árak nem felelnek
meg, a pénzt visszaadják.

Veszek Zálogcédulákat!!

Ekszertárgyak

Arany-, Ezüstüemtek, Gyémánt és
Brilliántok a legutányosabb árban

kaphatók: 275

DEUTSCH IZIDOR

Órás és ékszerész-nél

ARAD, Templom-utca, Minorita-palota.

Ugyanott

tört arany, ezüst, drágakövek, bármilyen
ékszertárgyak, a legmagasabb árban meg-
vétetnek vagy új tárgyakra átcseréltetnek.

Veszek Zálogcédulákat!!

100—120 métermázsza

CSEMEEGE-SZŐLLŐ

mérsékelt áron

eladó.

Értekezhetni lehet.

Mahler Mihály

urnál

1015

Pankotán.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza.

Utazó köpenyegek

legújabb kivitelben,

selyem, batiszt, sephir

ingblousok

nagy választékban. 131

Alapított 1875. Jutányos árak! Telefon 238.

STERNA

Aradi nyomdareszvénytársaság könyvnyomdája.